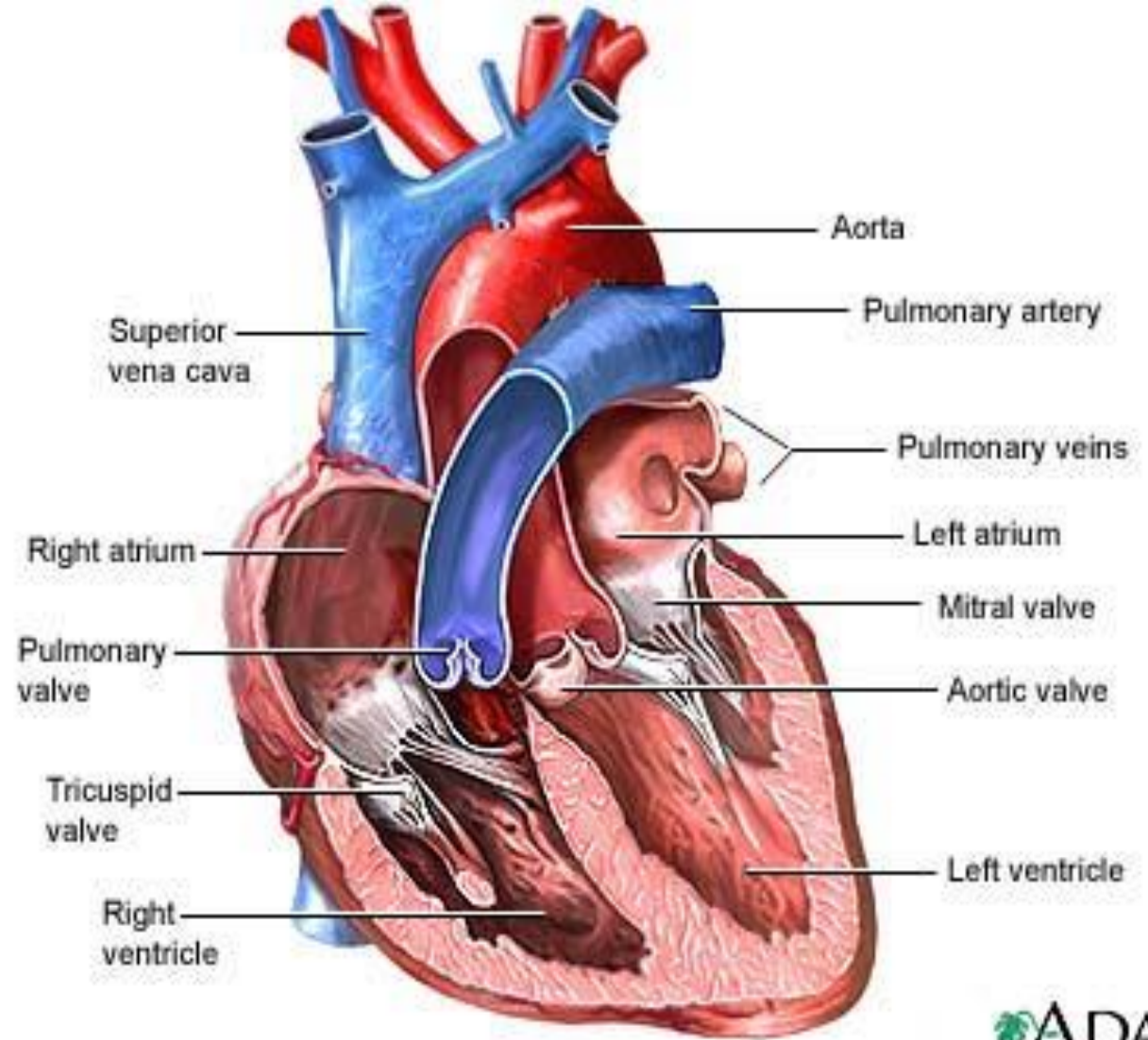
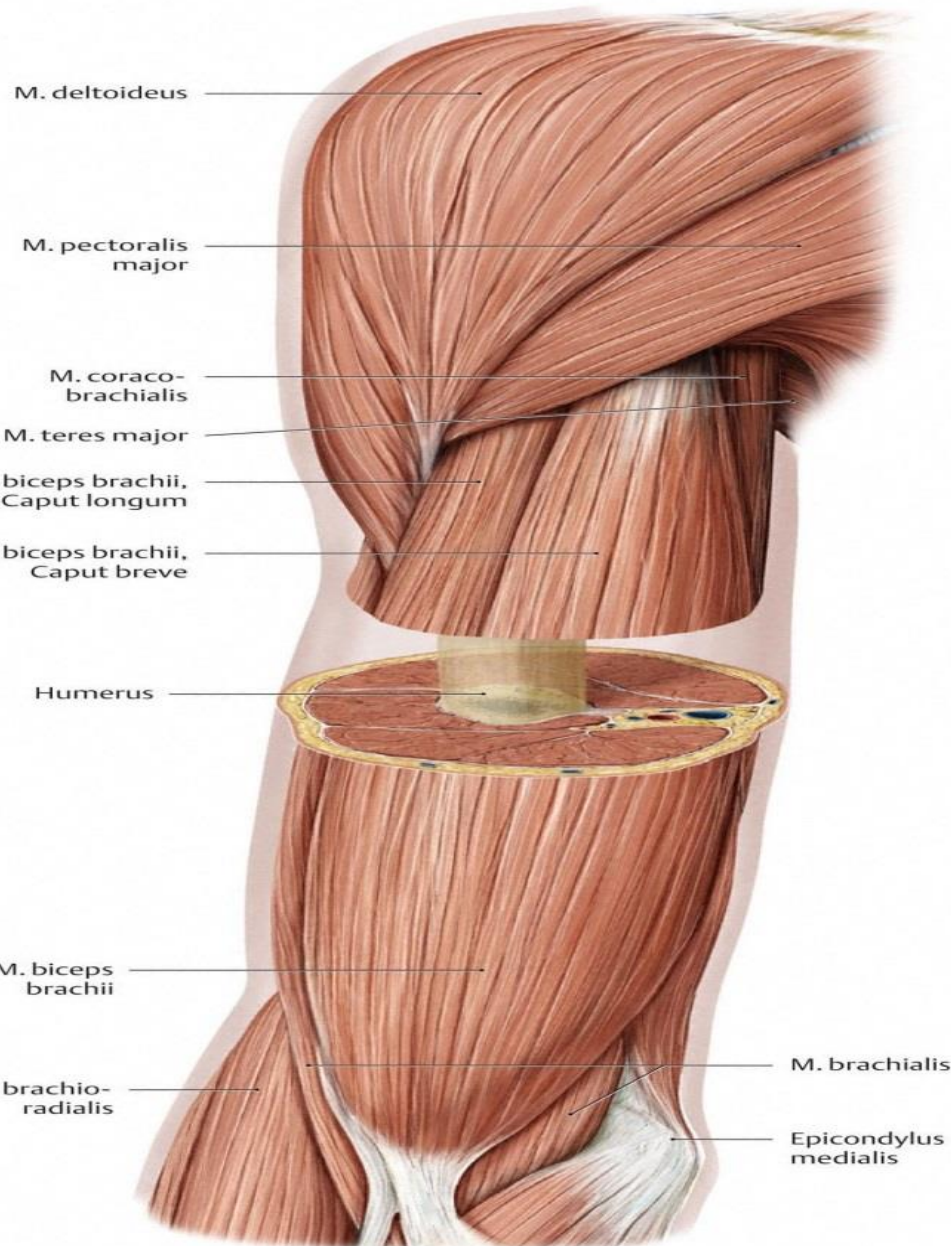

Svalová soustava

ADAM.

Kardiovaskulární systém

MUDr. Richard Becke

Typy svalové tkáně

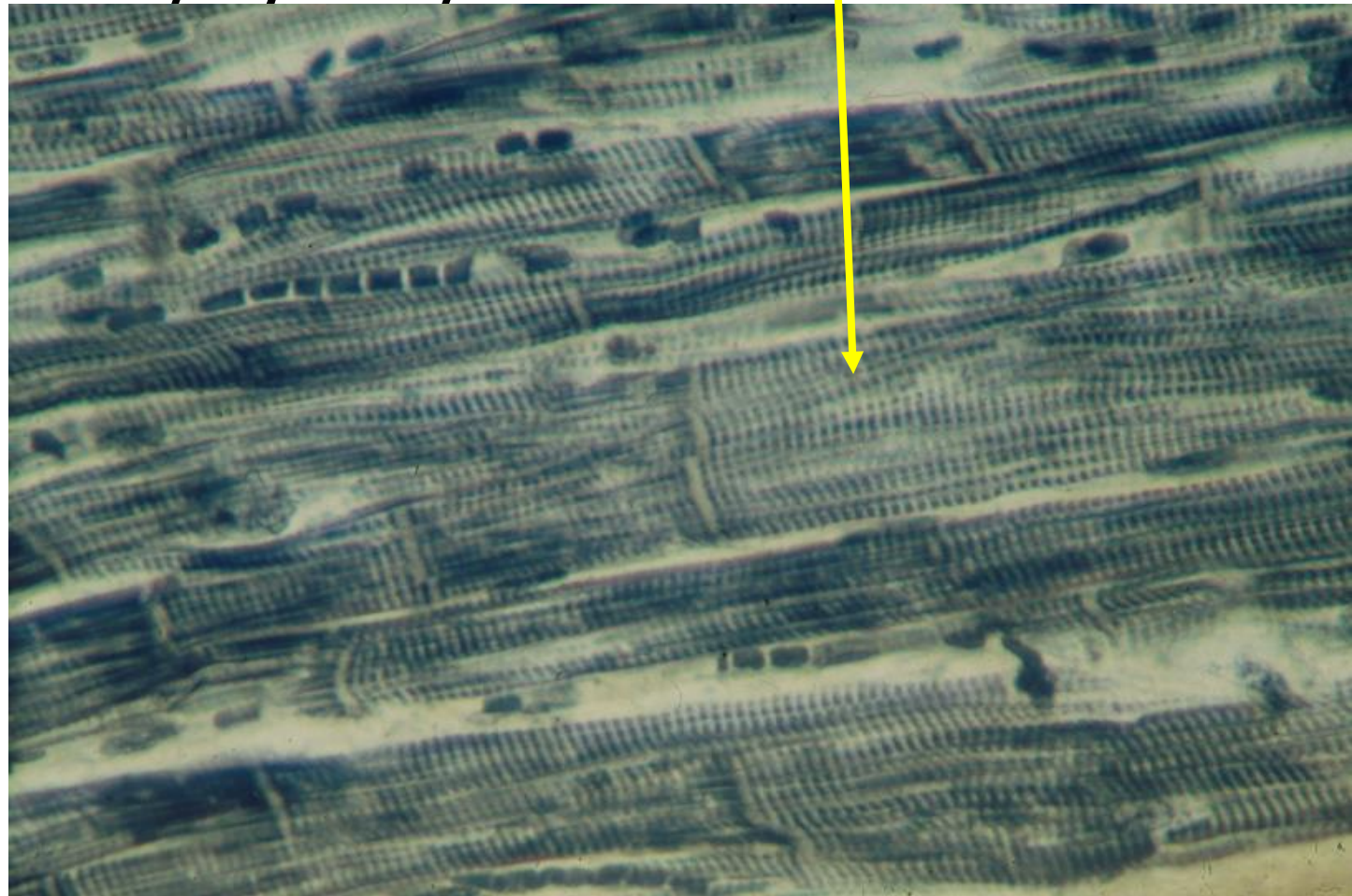
• 1/ Příčně pruhovaná svalovina:

- -
- A) Kosterní
B) Srdeční / myokard /

Příčné pruhování
na myofibrilách

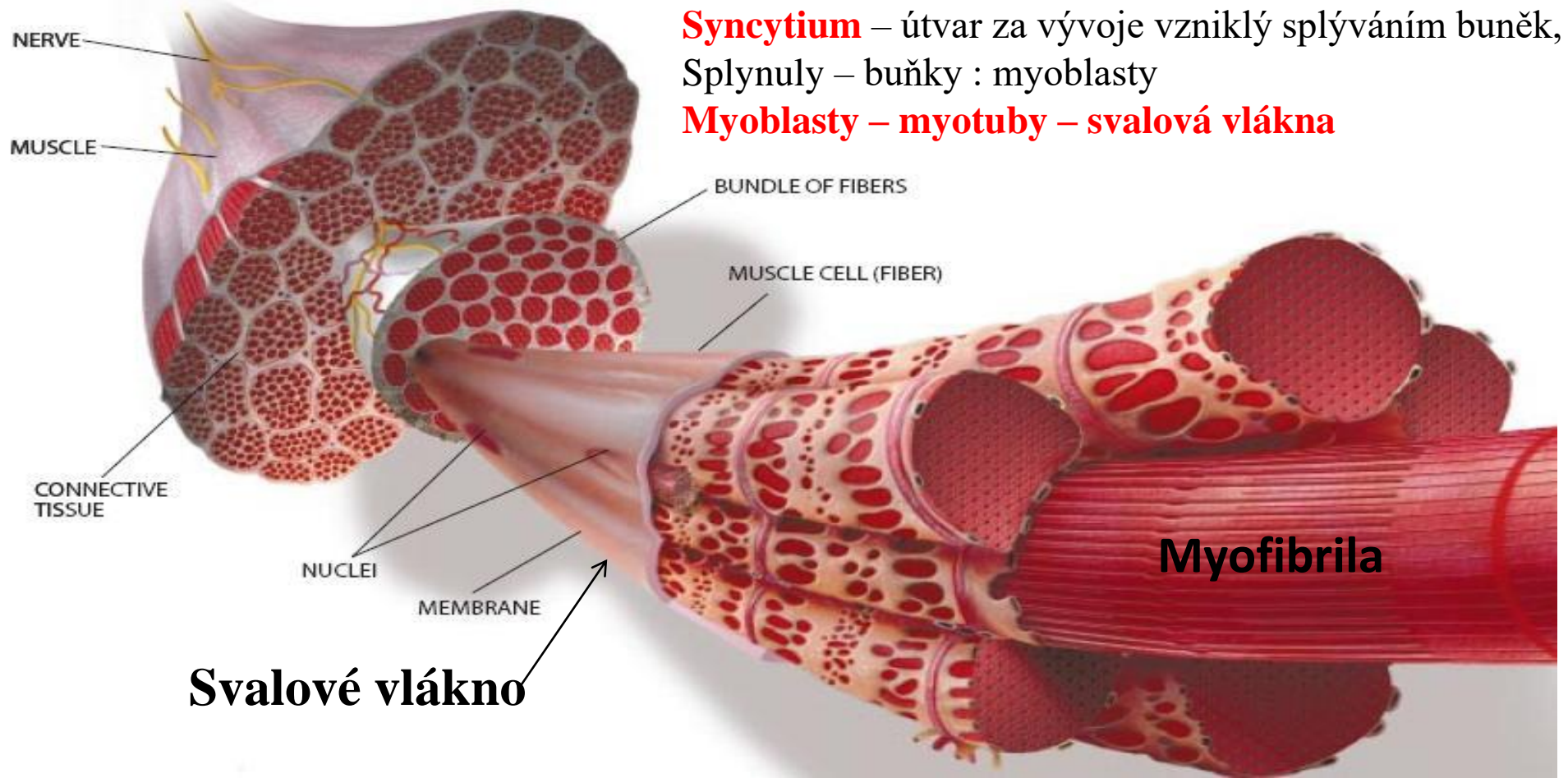
• 2/ Hladká svalovina

- **Pojmy používané u svalů :**
- Sarkos (sarx / řec./ - maso) , např.
- Sarkolemma - buněčná membrána
- Sarkoplasma – cytoplasma
- Sarkoplasmatické retikulum – hladké
- endoplasmatické retikulum

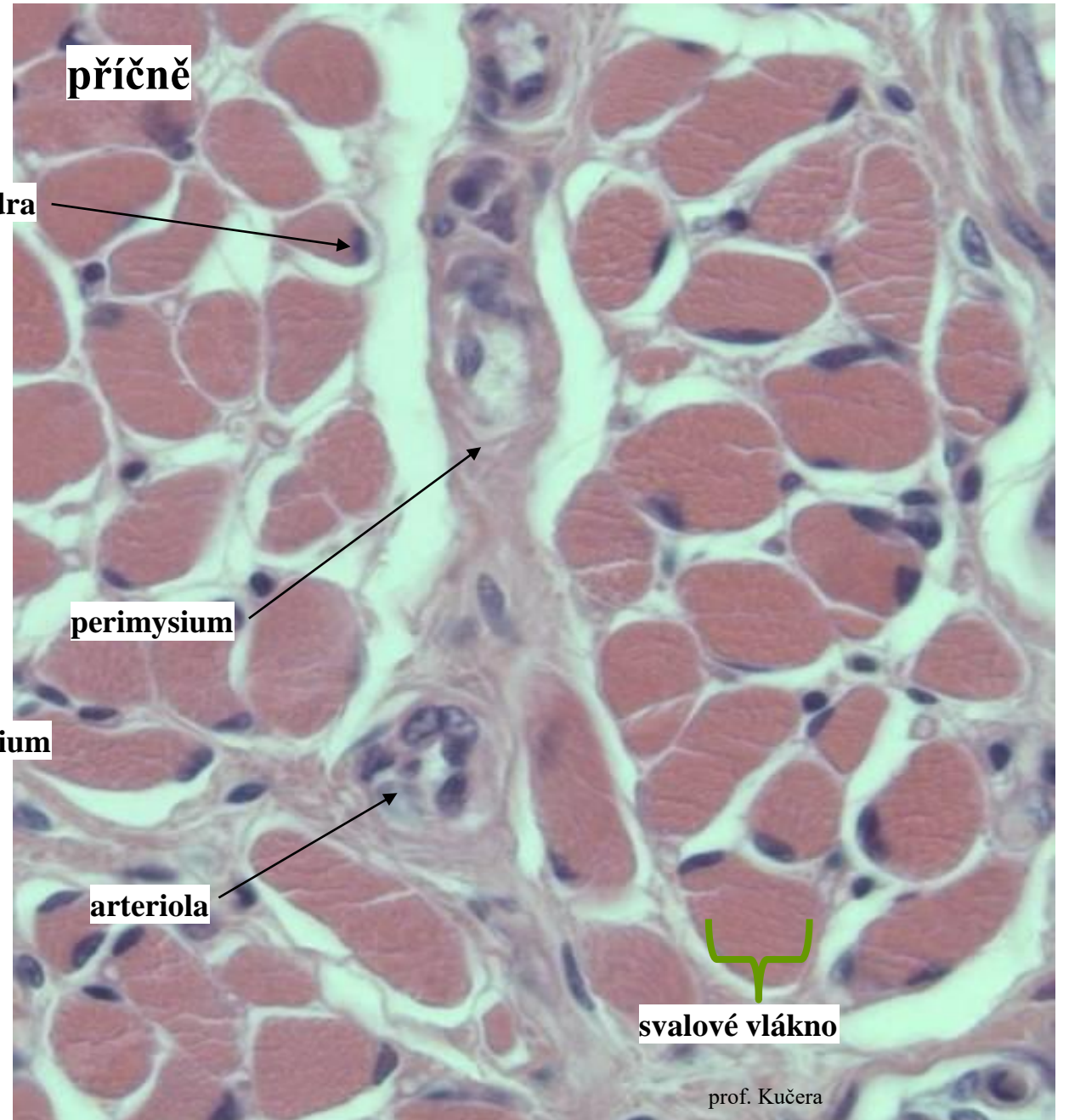
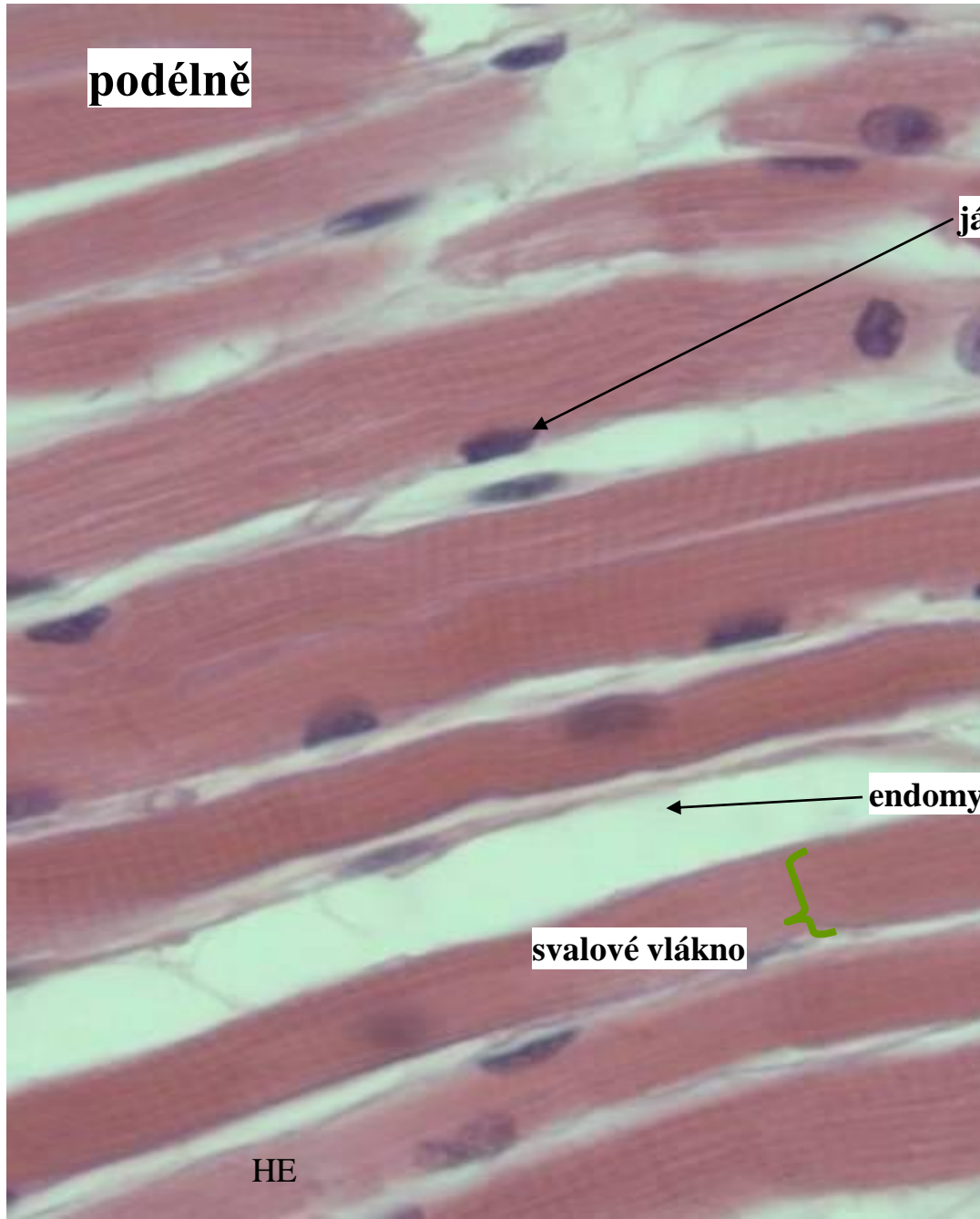
Příčně pruhovaná kosterní svalovina ,člověk : zhruba 600 svalů (rychlá, energická kontrakce)

- Základní morfologická a funkční jednotka:
- **Vlákno příčně pruhovaného svalu**
- Průměr : 10 – 100 um, délka : mm až několik desítek centimetrů dle typu svalu

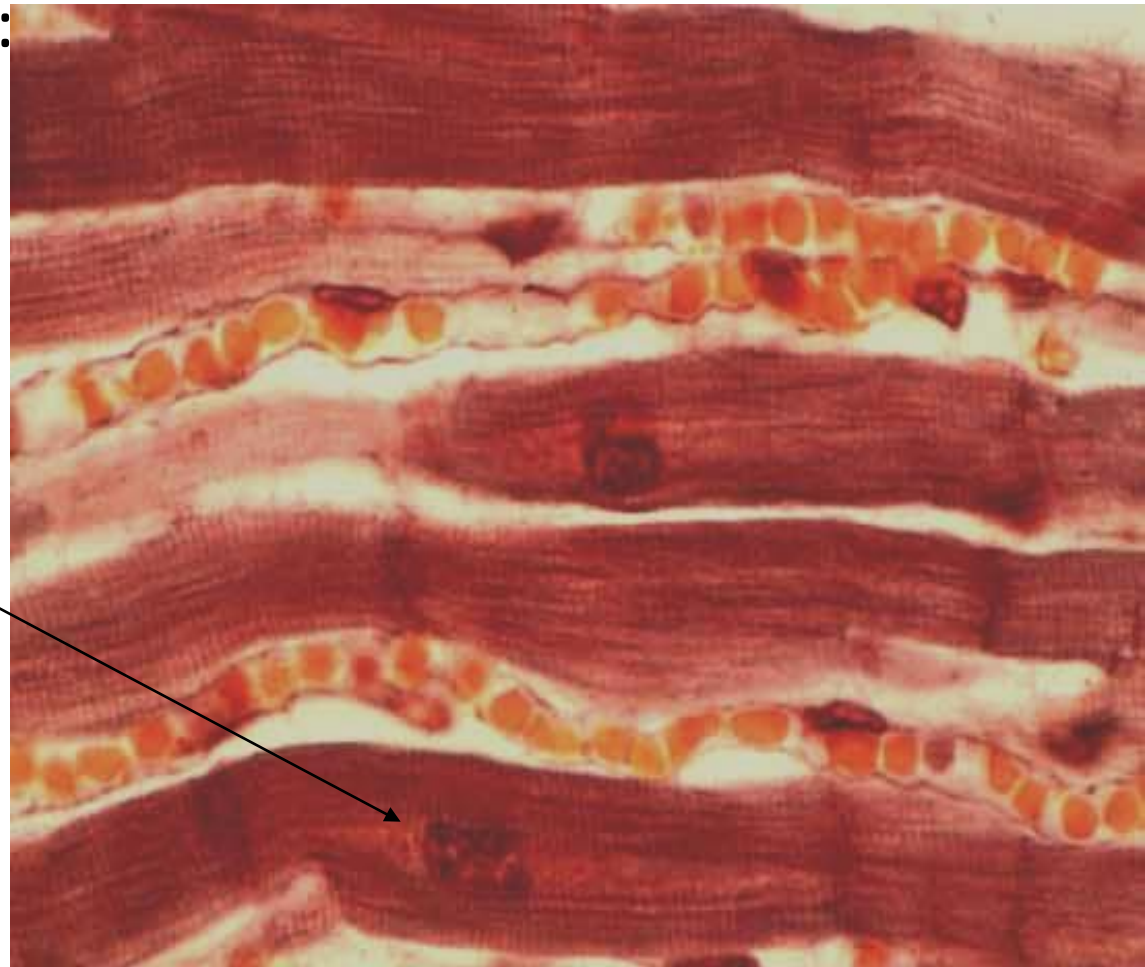
Vlákna kosterního svalu , podélný,

příčný řez

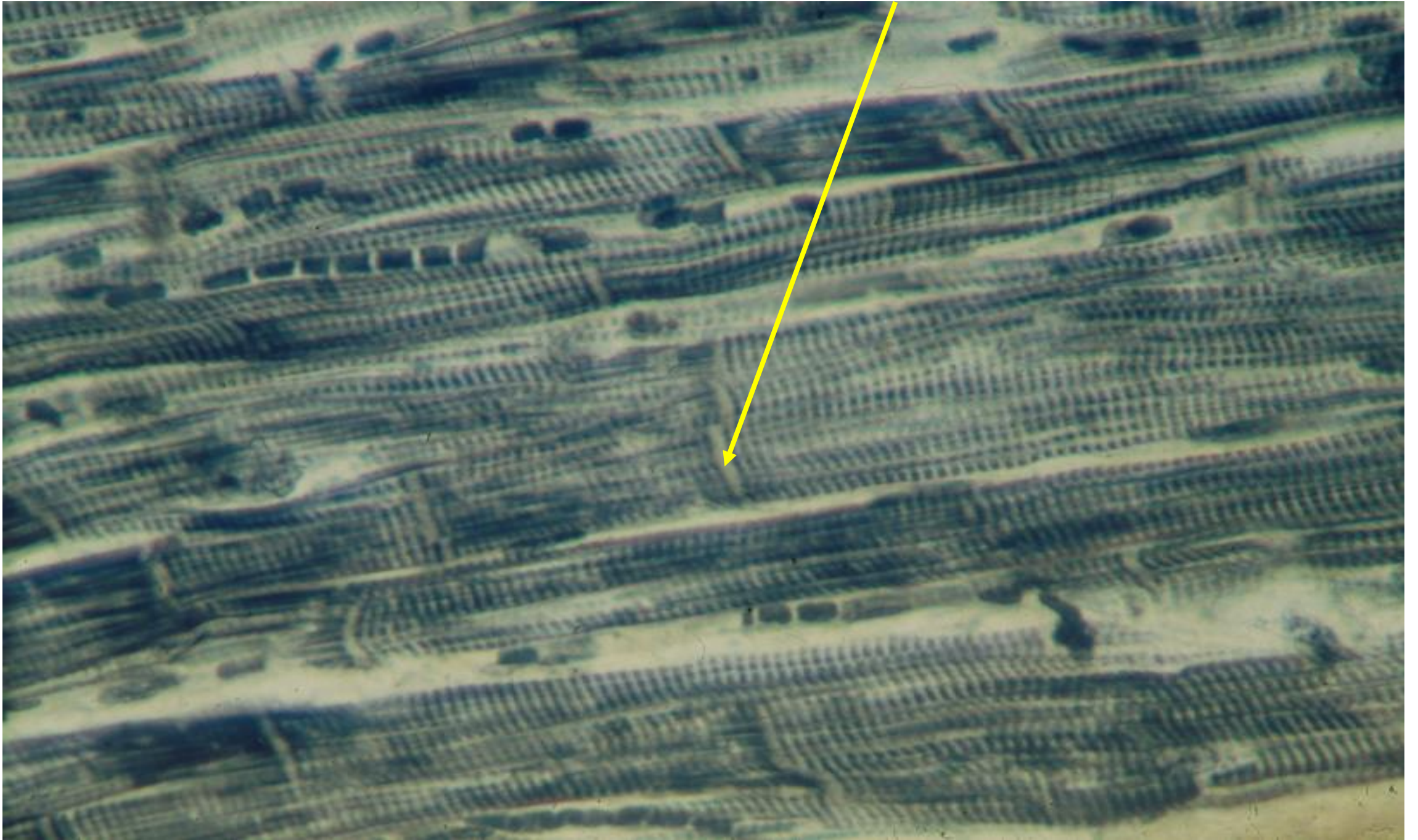

Srdeční svalovina

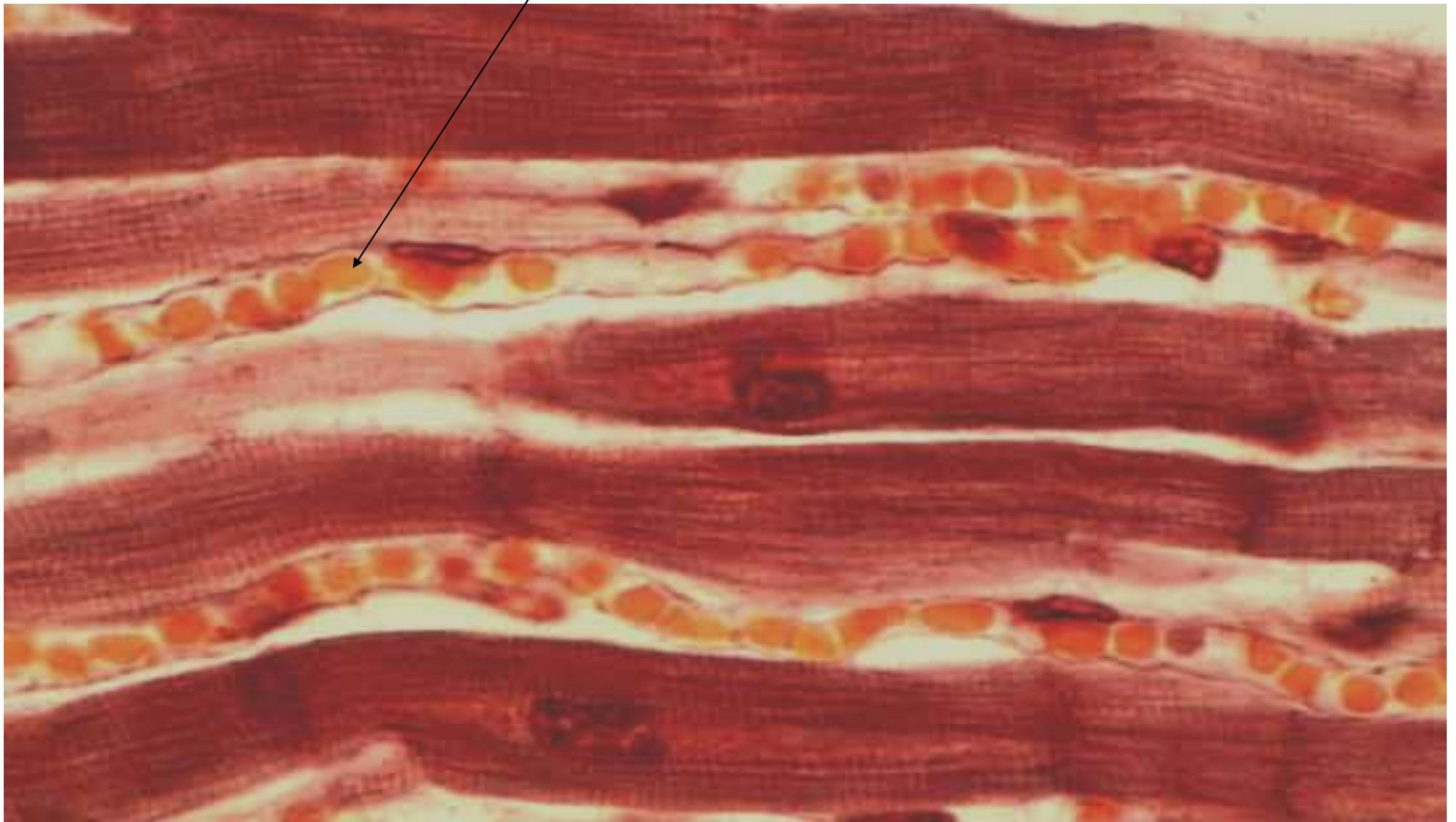
- Základní morfológickou a funkční jednotkou: **Buňka srdeční svaloviny – kardiomyocyt.**
- Protáhlý tvar , výběžky k sousedním bb.
- Průměr : 10 –20 μm , délka: 80 –100 μm .
- **Jádro** – jedno , **uložené v centru buňky**
- Mitochondrie, glykogen, myofibrily,
- S věkem – přibývá terminálních lysosomů – obsahují pigment : **lipofuscin**
- Interkalární disky –spojení kardiomyocytů

Kardiomyocyty – podélný řez - interkalární disky

Erythrocyty v kapilárach kolem kardiomyocytů

Hladká svalovina (méně intenzivní, pomalá kontrakce)

- Základní morfolog. jednotkou je:

- **Buňka hladké svaloviny.**

- Vřetenovitý tvar, jádro tyčinkovité ,
- **uložené v centru buňky**

- Délka :10 – 20 μm ,

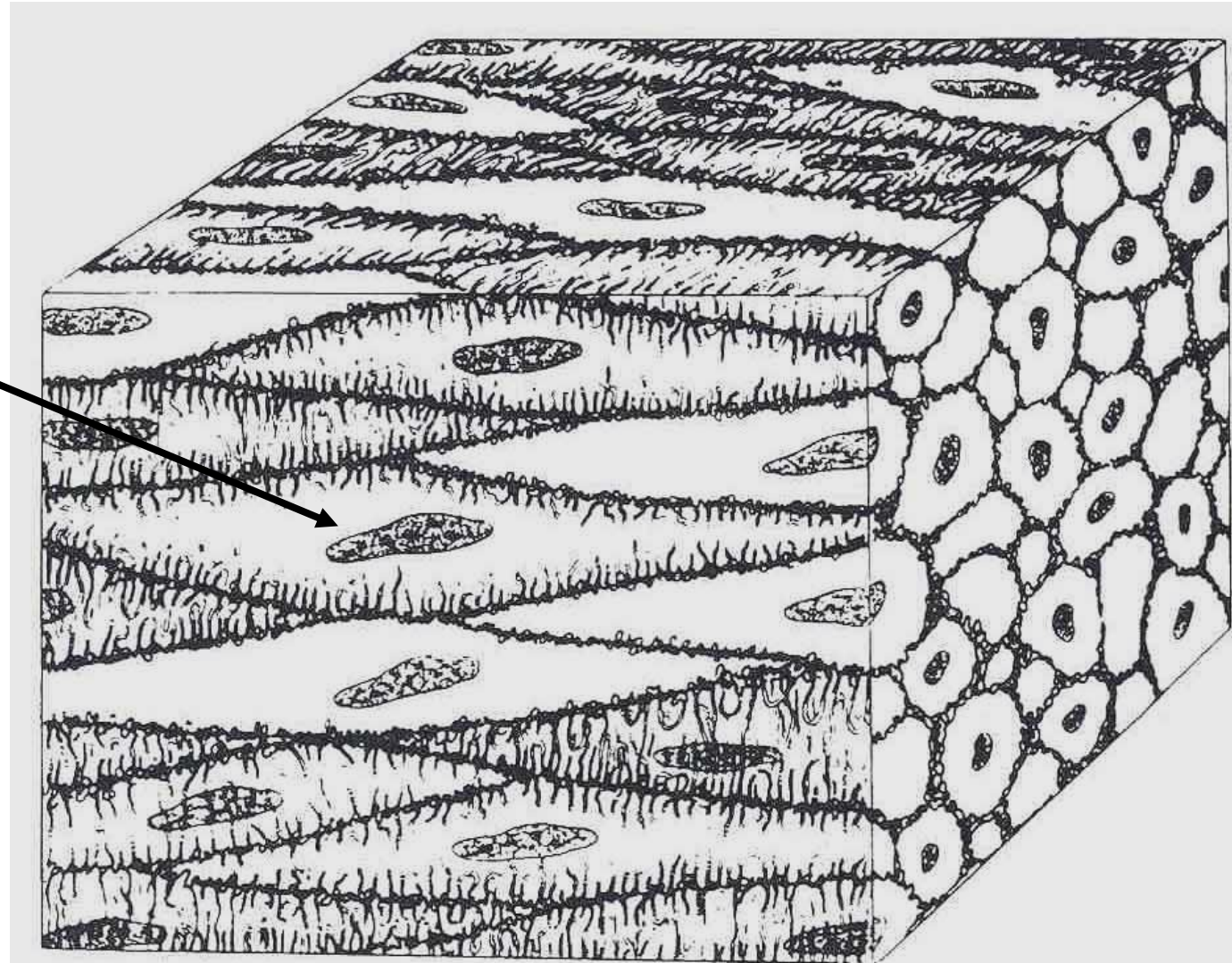
- Průměr v oblasti jádra : 5 – 6 μm .

- Na konci těhotenství je možná

- **hypertrofie** svalových buněk

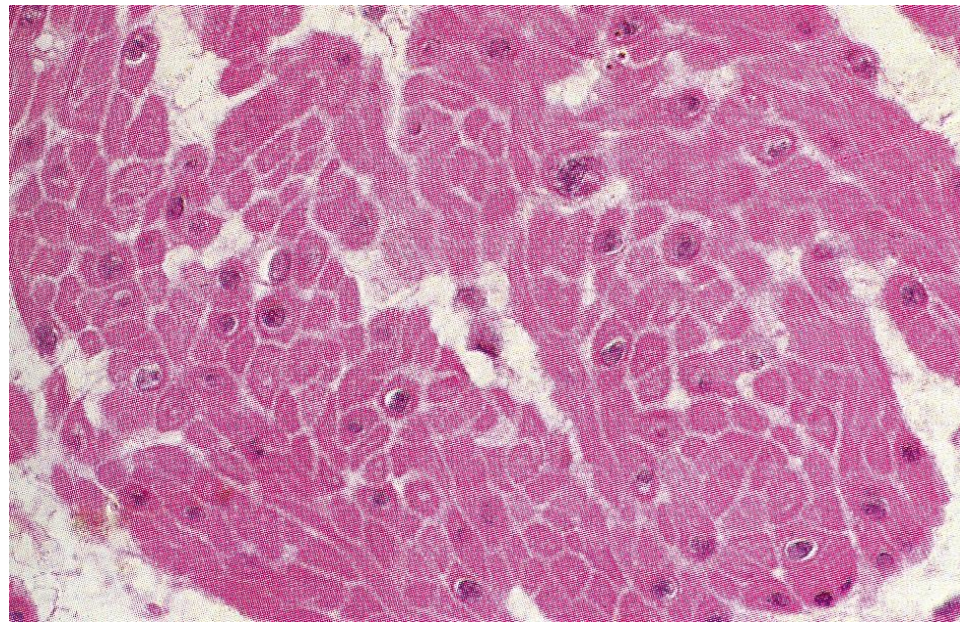
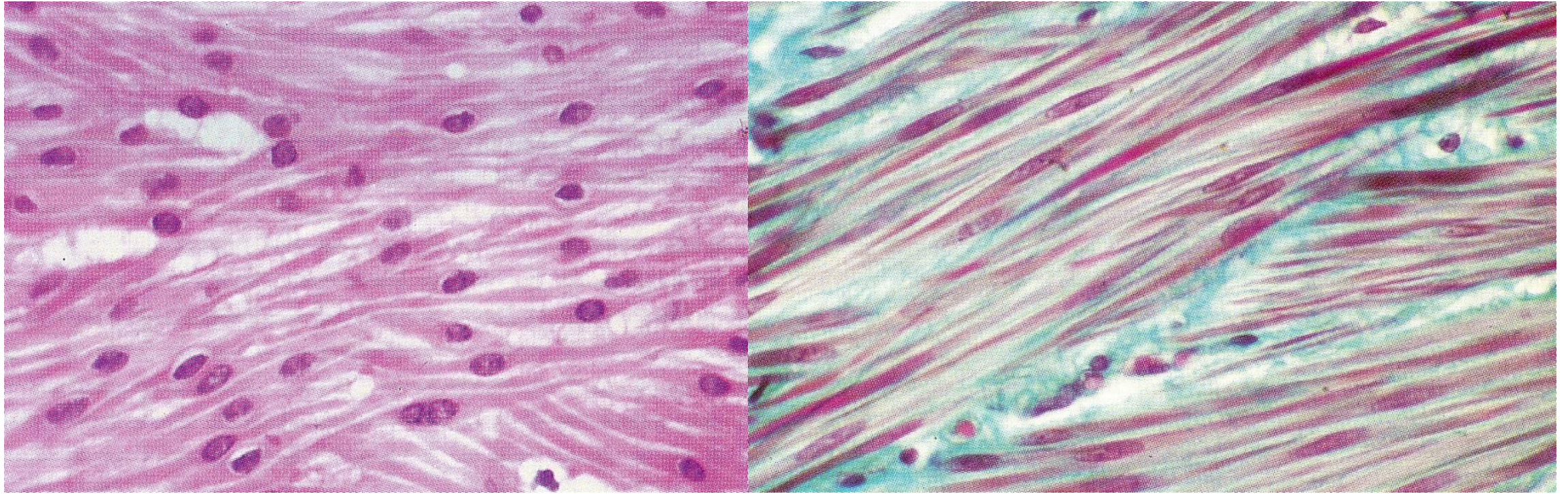
- délka : 400 – 500 μm

- **Neobsahují myofibrily !!!!!!!!**

Hladké svalové buňky , podélné řezy – horní obrázky,

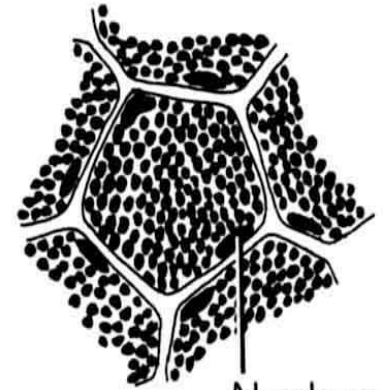
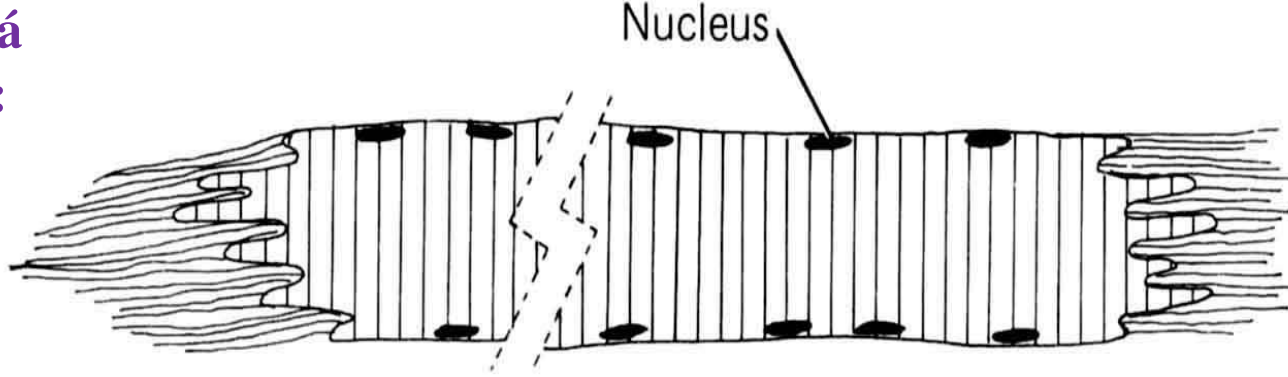
**Příčný řez hladkými
svalovými buňkami**

Svalové elementy - přehled

Základní
morfoložická
jednotka je :

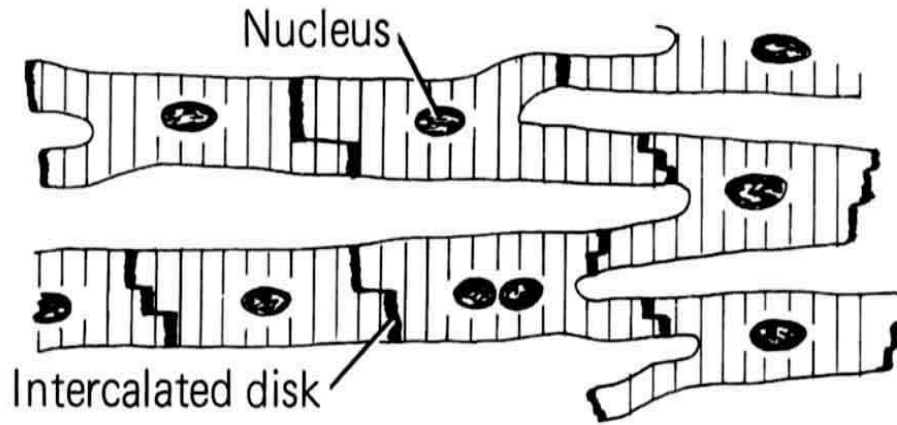
svalové vlákno
(syncytium)

Skeletal muscle
fiber

kardiomyocyty
(buňky)

Cardiac
muscle

Nucleus

hladké
svalové
buňky

Smooth
muscle

Nucleus

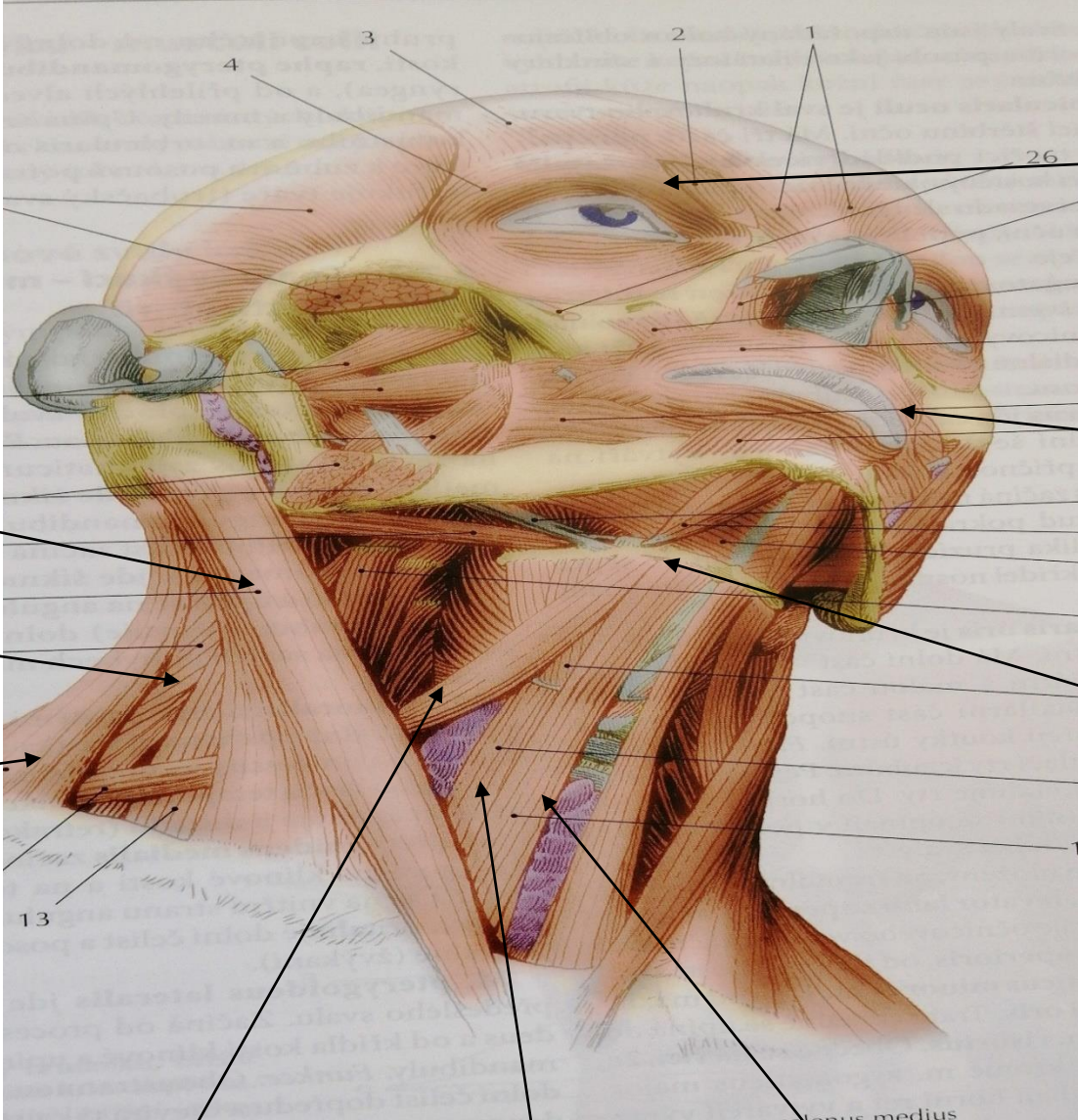
LONGITUDINAL SECTIONS

CROSS SECTIONS

Příklady některých kosterních svalů lidského těla

Musculus - sval

Hlava a krk

Musculus orbicularis oculi

Musculus orbicularis oris

Os hyoideum

Musculus sternocleidomastoideus

Musculus levator scapulae

Musculus trapezius

Os hyoideum – jazylka
Sternum – kost hrudní

Infrahyodní svaly Musculus omohyoideus
Musculus sternothyroideus
Musculus sternohyoideus

Svaly hrudníku a břišní oblasti

Musculus trapezius

Musculus deltoideus

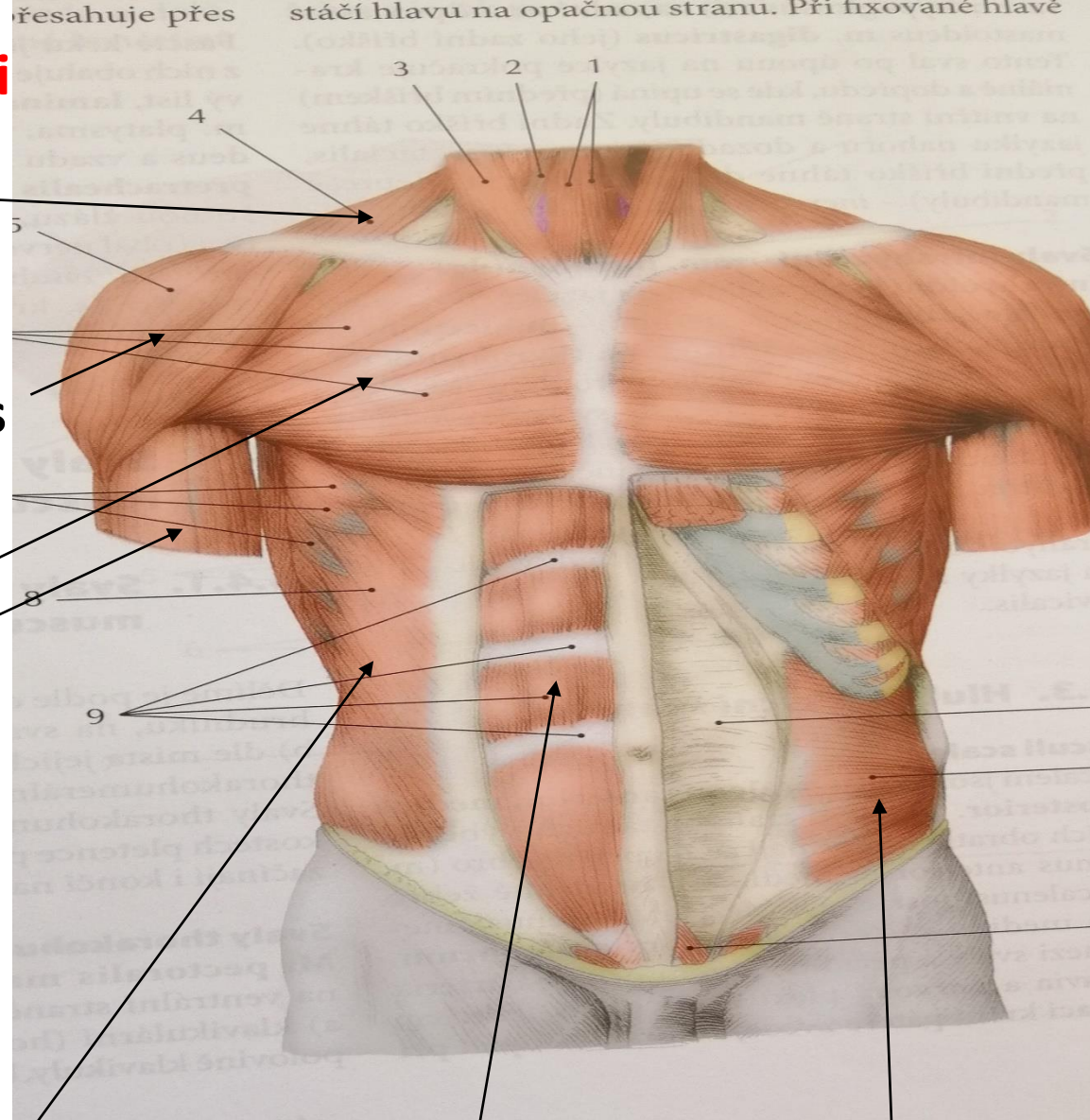
M. pectoralis major

M. biceps brachii

**Musculus obliquus
abdominis**

M. rectus abdominis

M. transversus abdominis

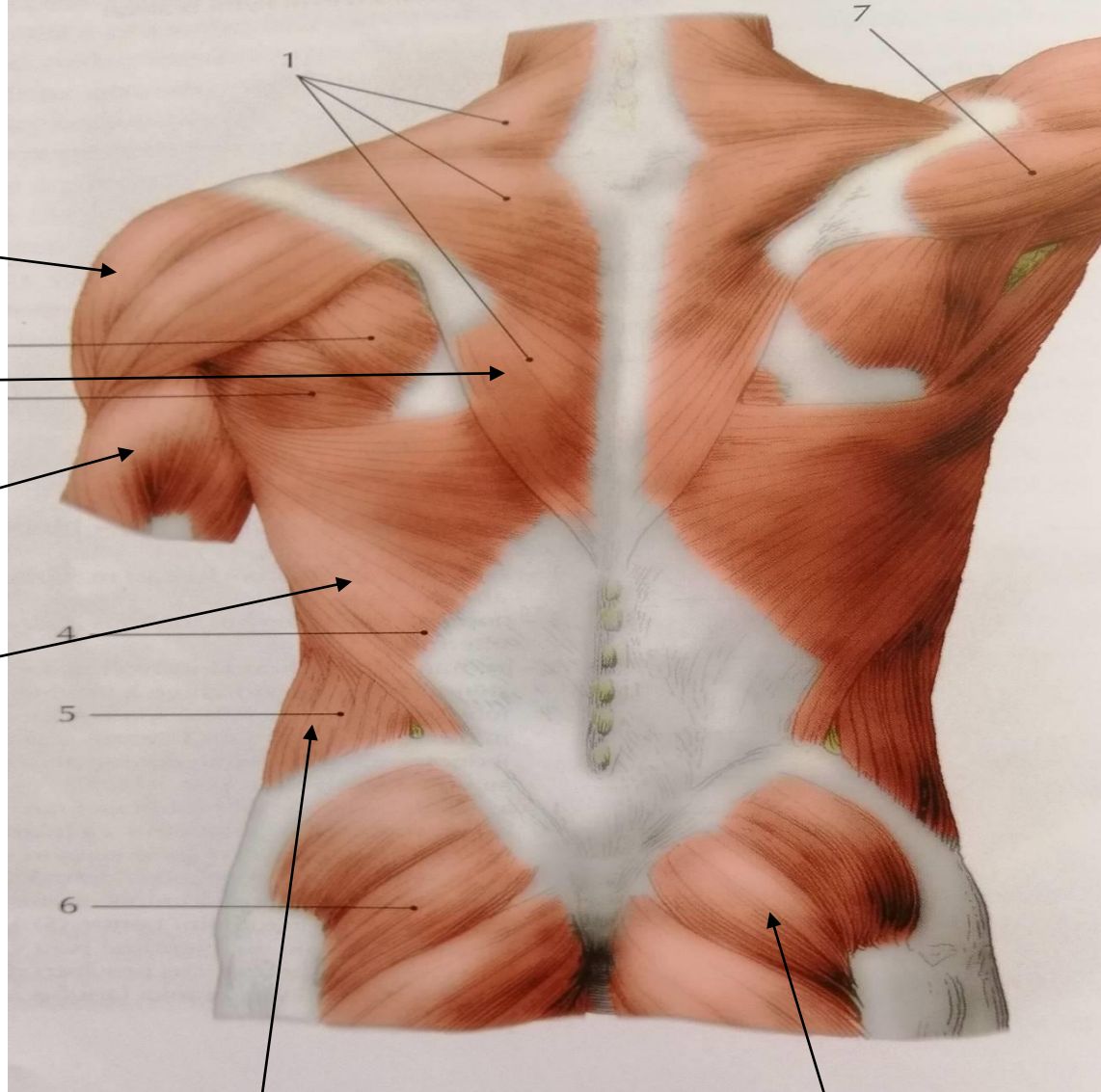
**Zádové svalstvo,
povrchová vrstva**

M. deltoideus

M. trapezius

M. triceps brachii

M. latissimus dorsi

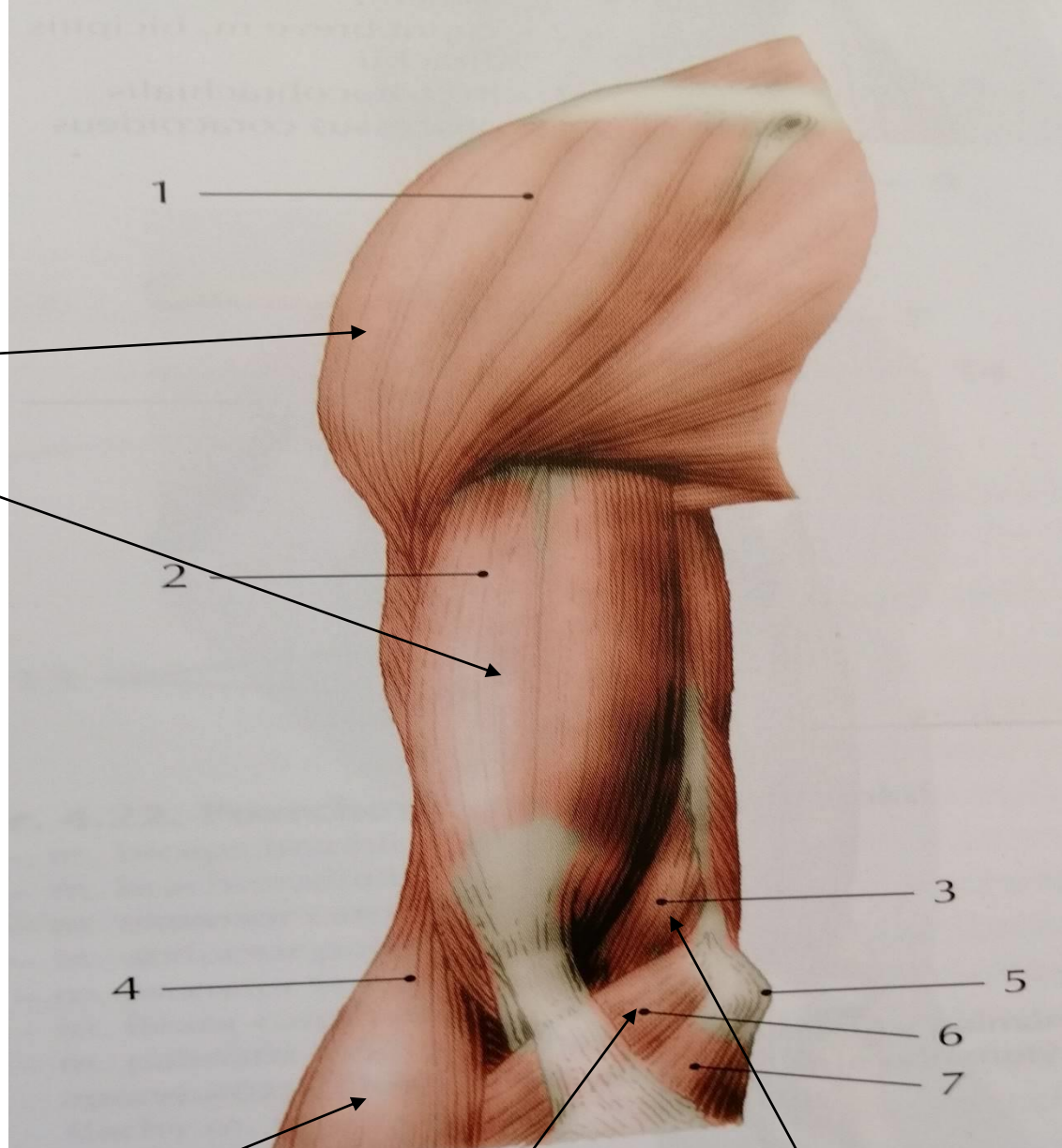
**Musculus obliquus
abdominis**

**Musculus gluteus
maximus**

**Svaly ramene a paže,
ventrální strana**

M. deltoideus

M. biceps brachii

**Musculus
brachioradialis**

**Musculus pronator
teres**

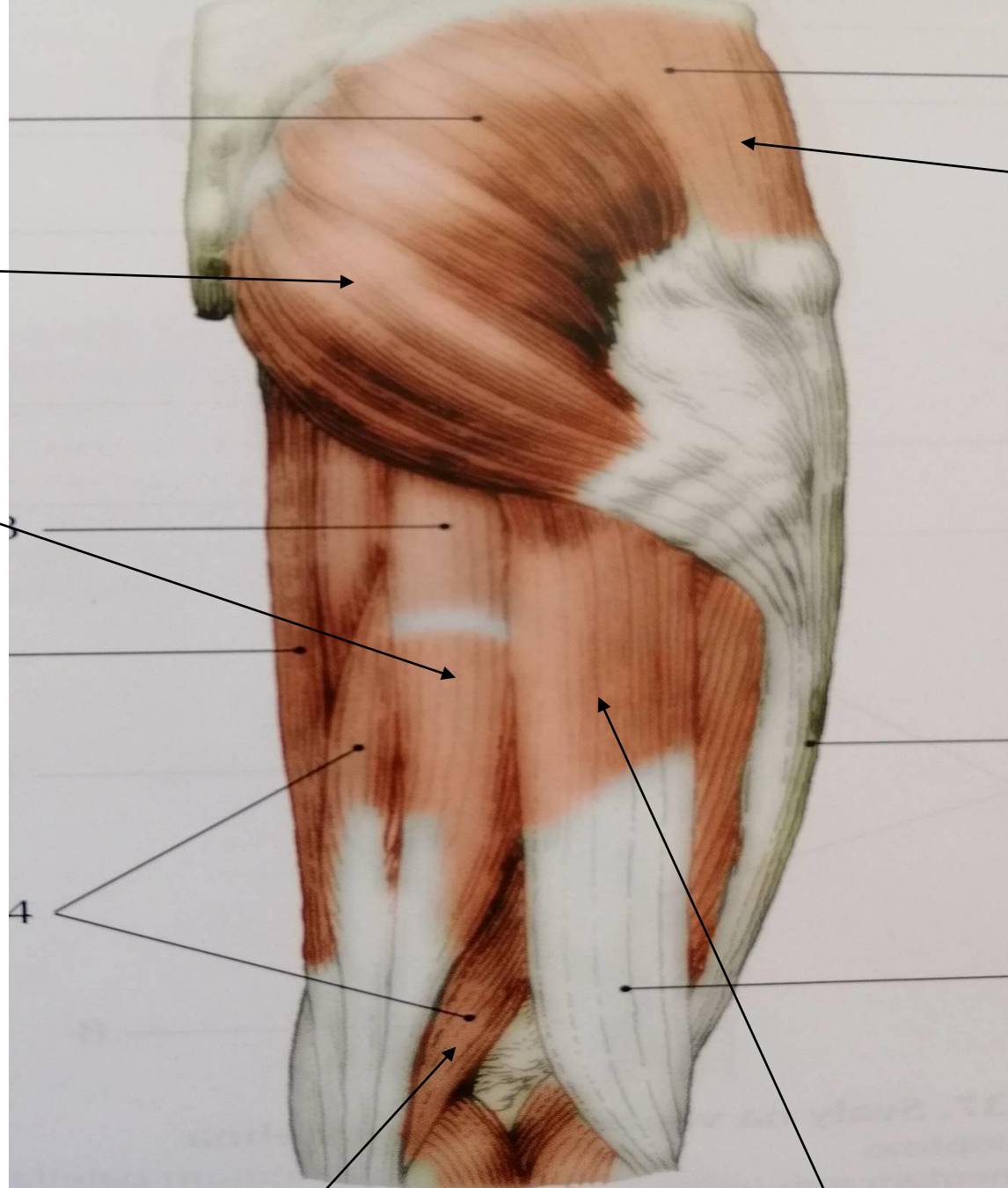
Musculus brachialis

**Svaly hýždě a stehna,
dorsální strana**

M. gluteus maximus

M. semitendinosus

M. gluteus medius

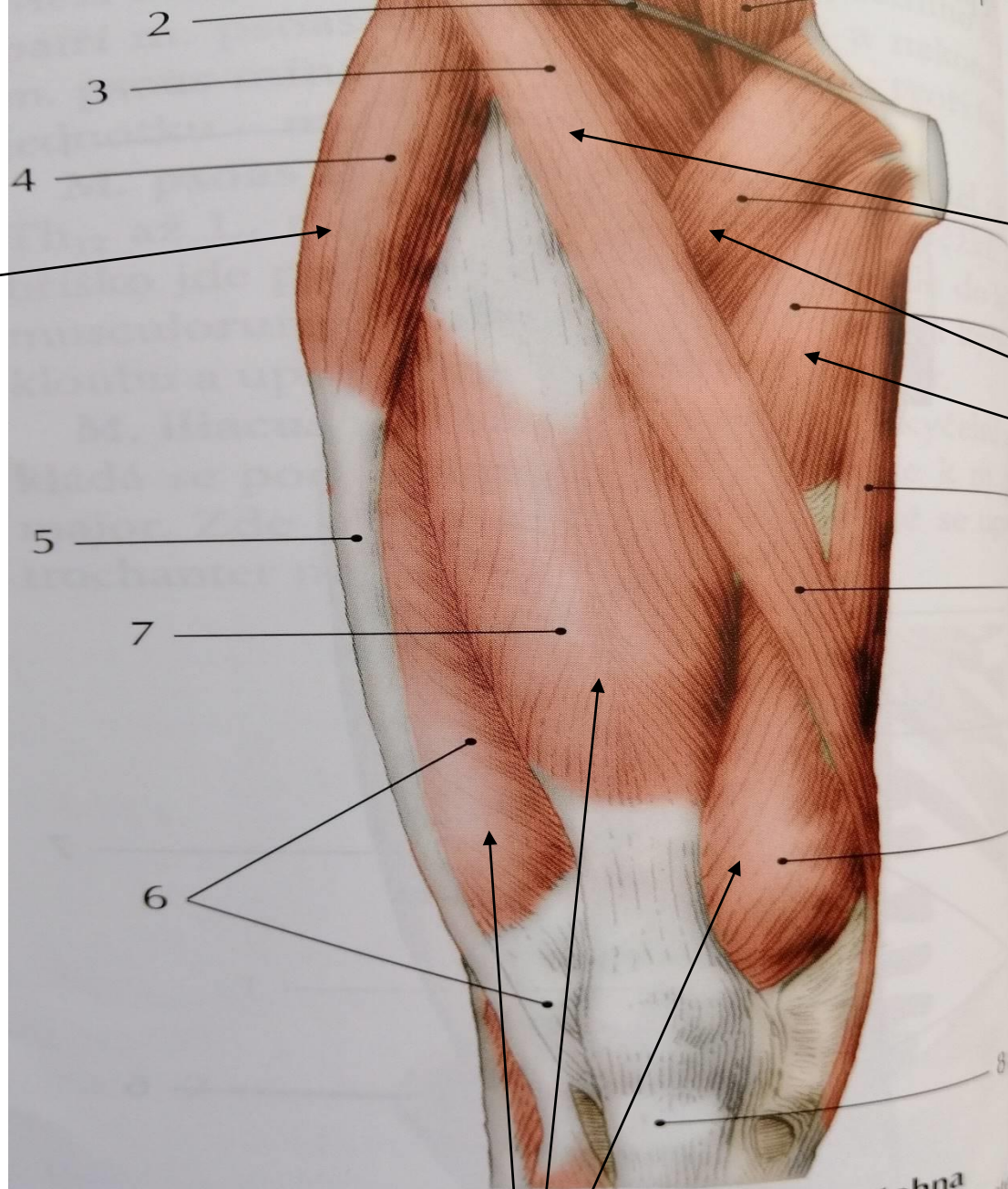

Musculus semimembranosus

Musculus biceps femoris

**Svaly stehna,
ventrální strana**

**Musculus tensor
fasciae latae**

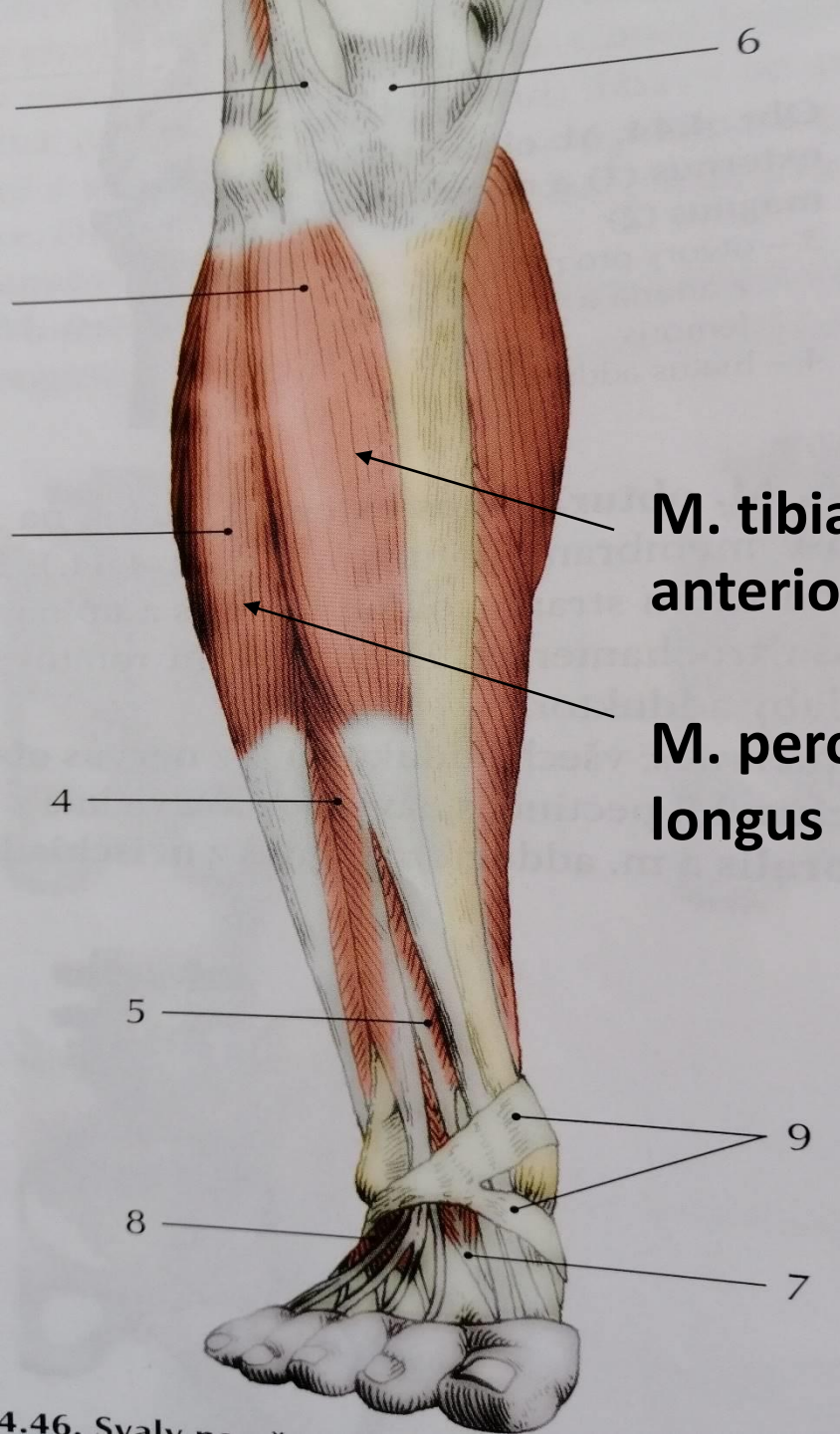
M. sartorius

M. pectineus

M. adductor longus

Musculus quadriceps femoris

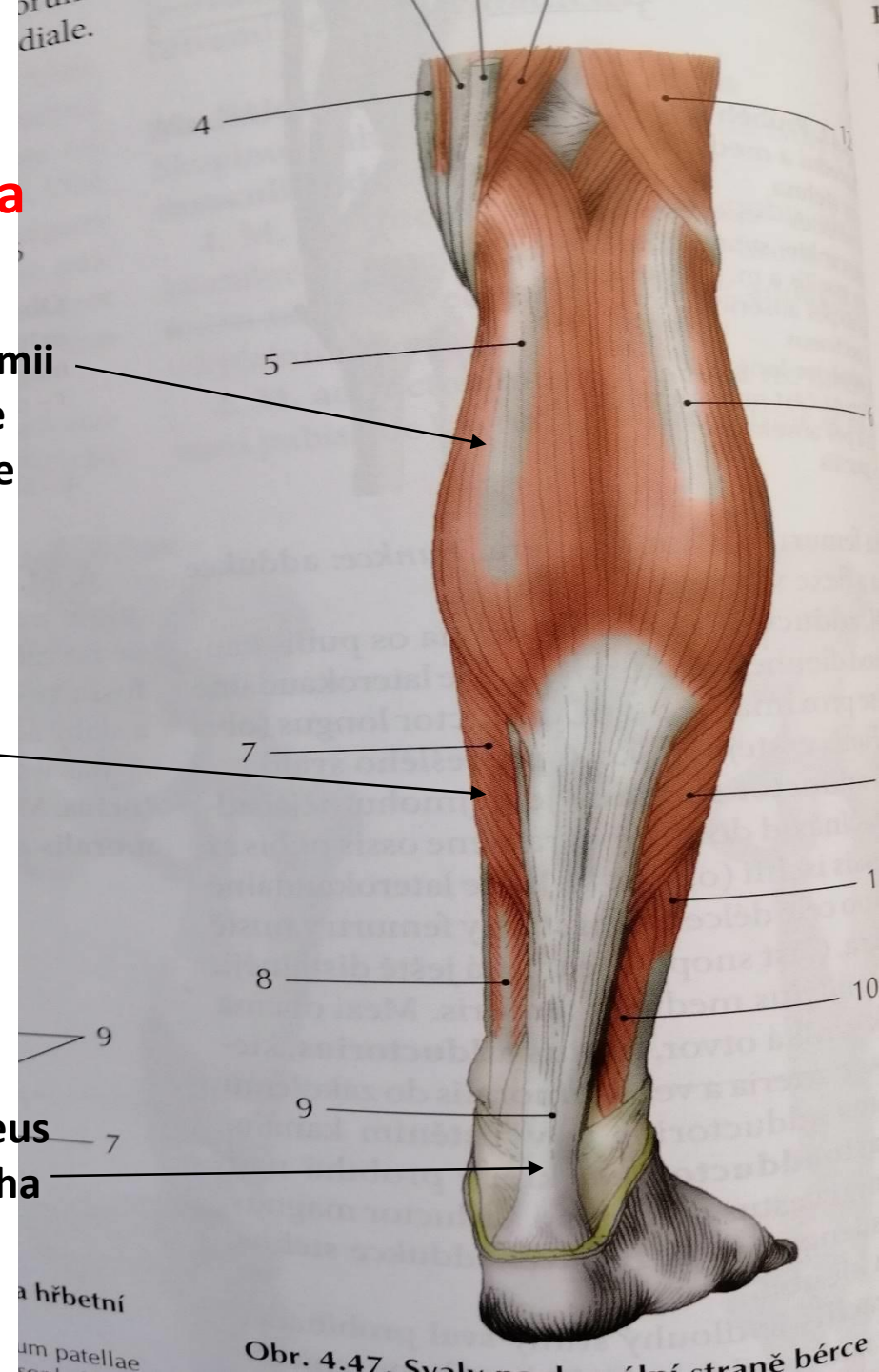
Svaly bérce

přední strana,   zadní strana

M. tibialis anterior

M. peroneus longus

4.46. Svaly přední strany bérce

M. Gastrocnemii
Caput laterale
Caput mediale

M. soleus

Tendo calcaneus
Achillova šlacha

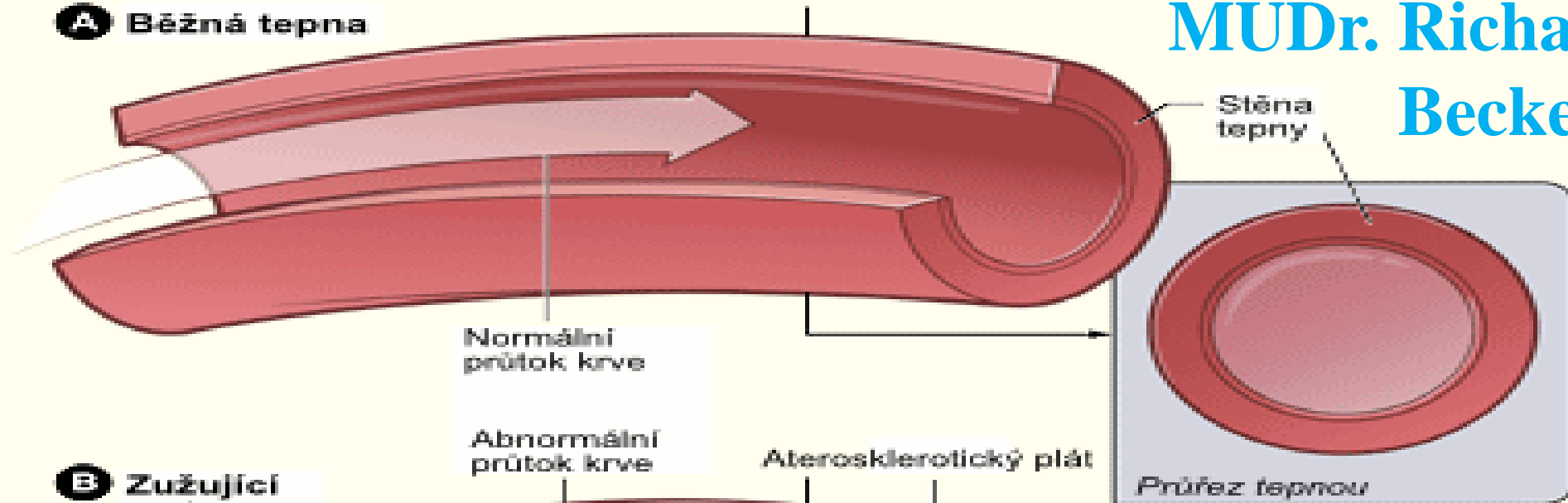
Obr. 4.47. Svaly zadní strany bérce

Nejdelší kosterní sval lidského těla ??????

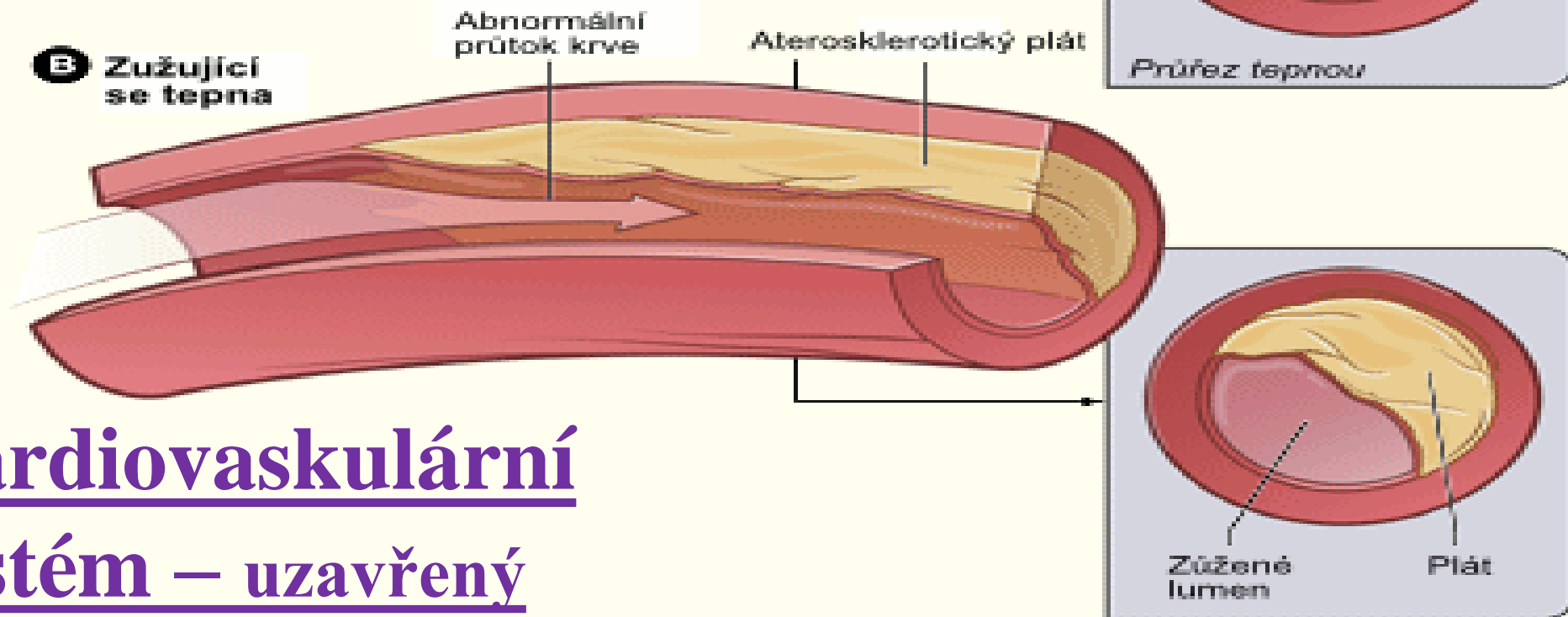
Nejkratší kosterní sval lidského těla ???????

MUDr. Richard
Becke

A Běžná tepna

B Zuzující se tepna

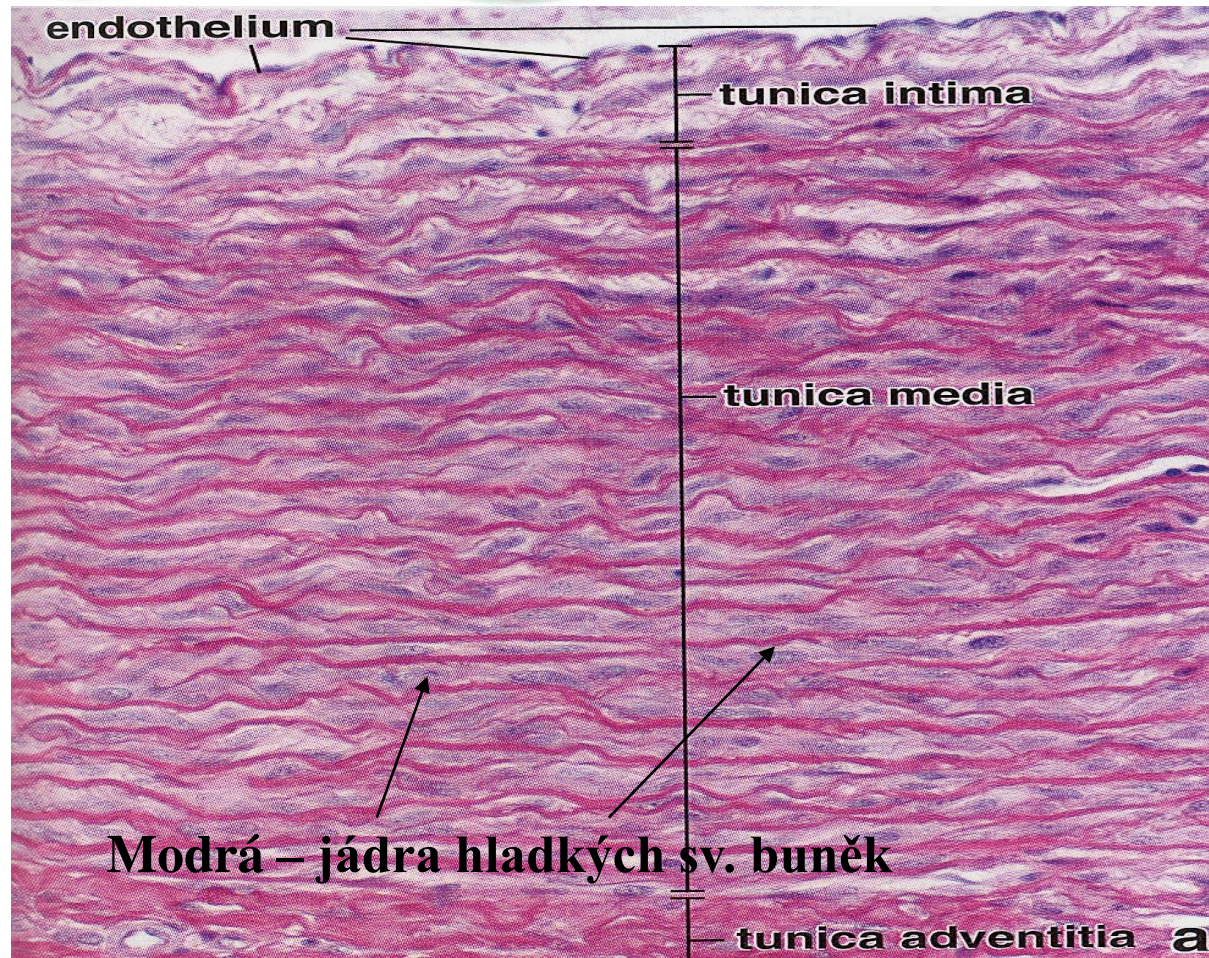
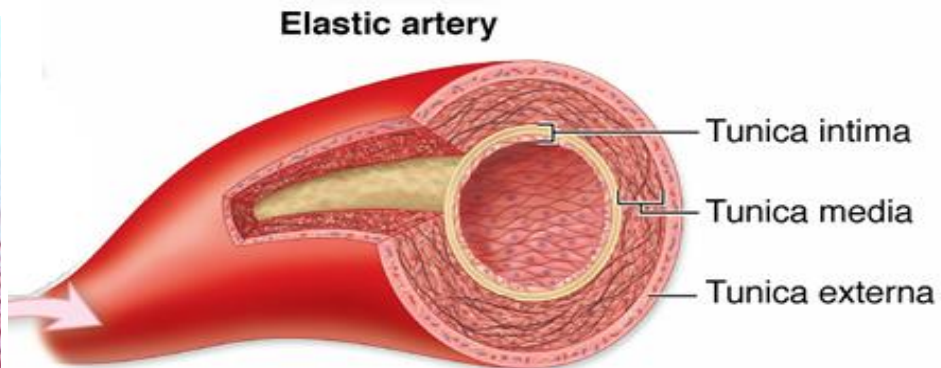
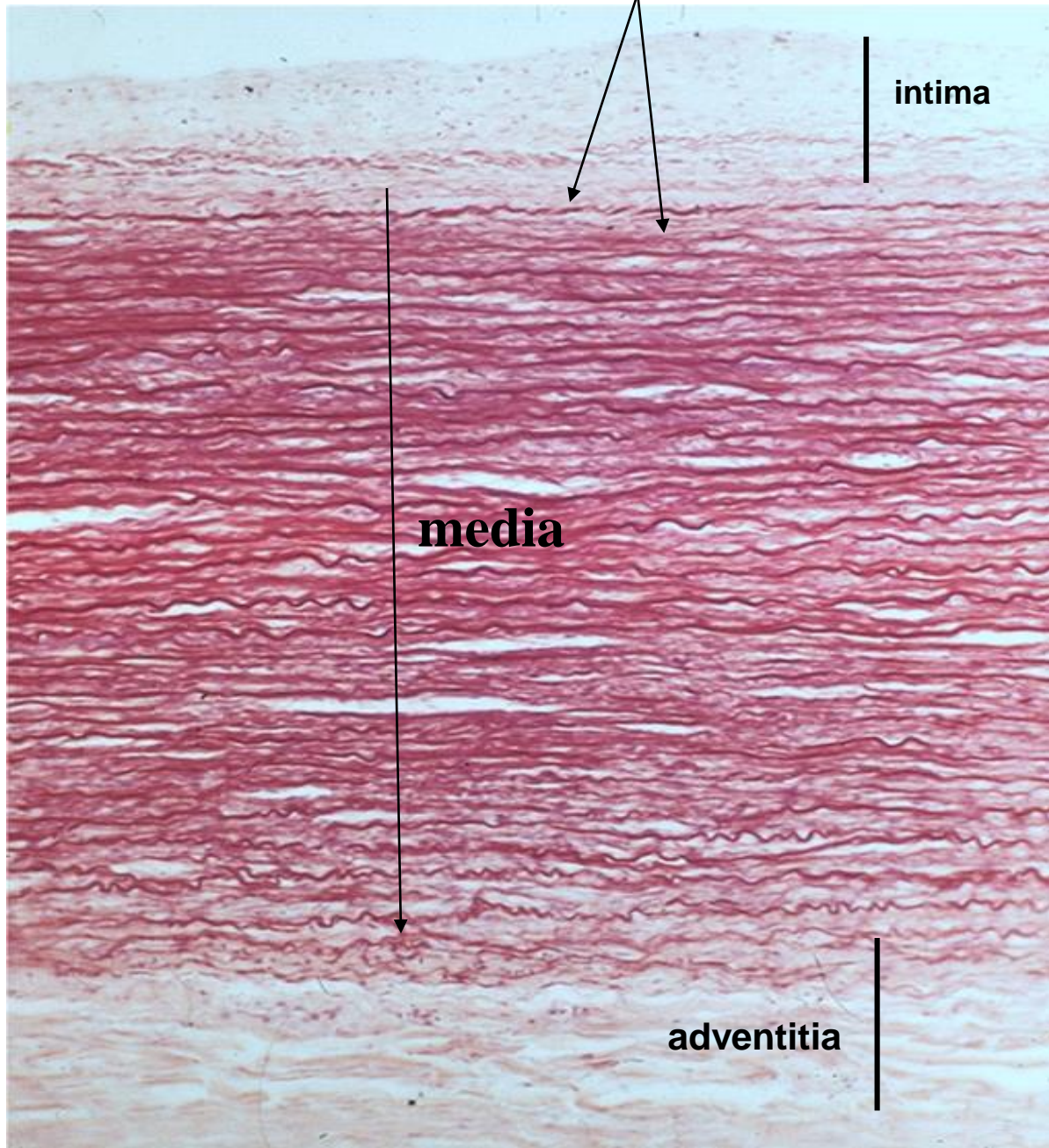
Kardiovaskulární
system – uzavřený
krevní oběh

Dělení krevních cév podle průměru

- **Tepny : Artérie velkého kalibru** (přes 1 cm) – **artérie elastického typu**
- / aorta a její větve , truncus pulmonalis /
- **Artérie středního kalibru** (2 – 10 mm)
- **Artérie malého kalibru** (0,5 – 2 mm) oba typy jsou **artérie svalového typu**
- **Arterioly** (menší než 0,5 mm)
- Prekapiláry - **kapiláry** - postkapiláry / venuly / (50 μm)
- Sběrací venuly (průměr 50 – 100 μm)
Muskulární venuly (okolo 200 μm)
Venuly (0,2 – 1 mm)
- **Žíly : Malé a střední vény** (1 – 9 mm)
Vény velké / velkého kalibru / (10 mm a více)

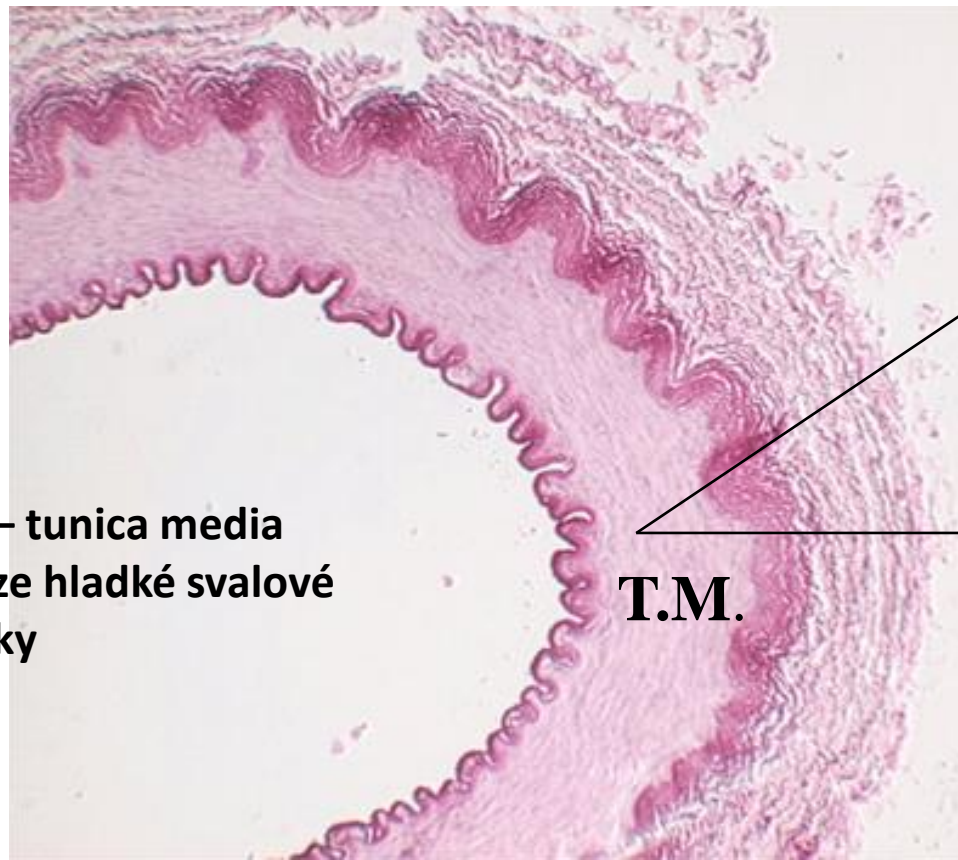
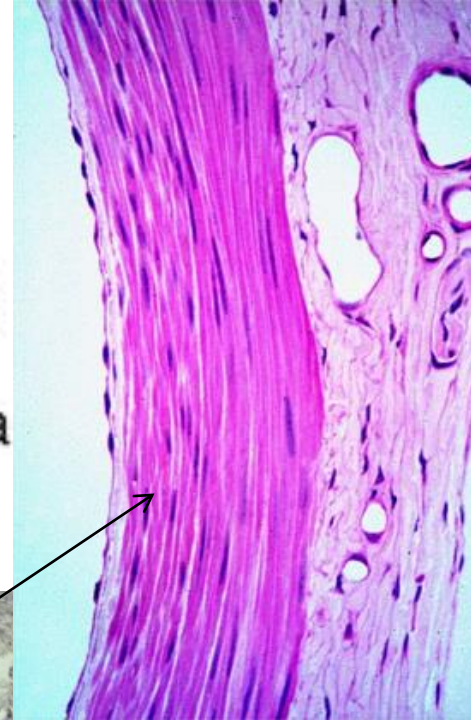
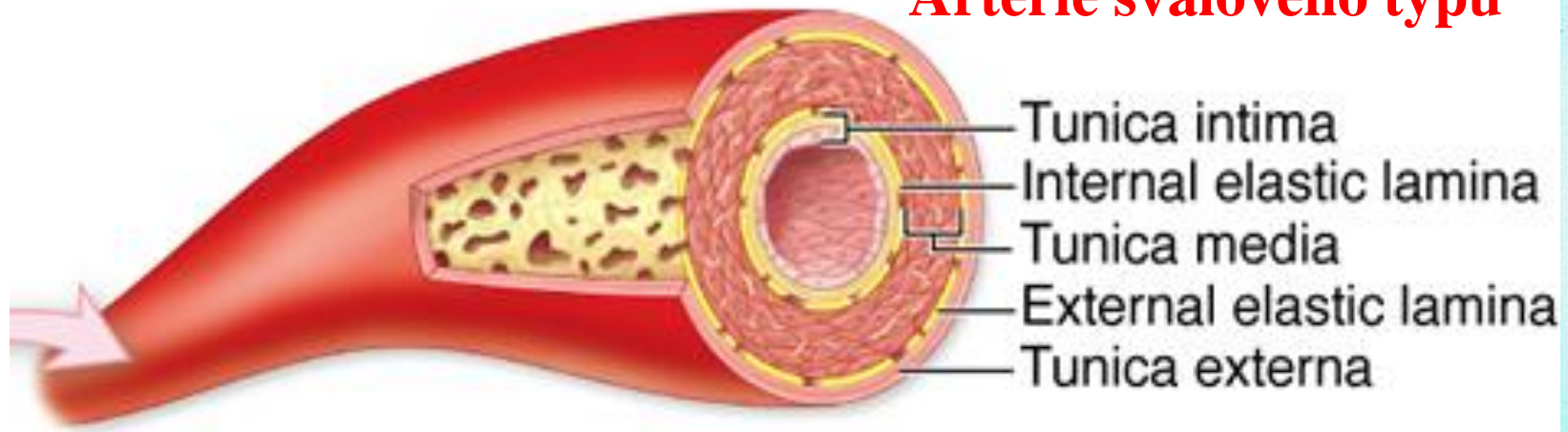
1

AORTA, orcein ,artérie elastického typu – aorta , tunica media : – fenestrované elastické membrány – membranae fenestratae , **mezi nimi hladké svalové buňky**

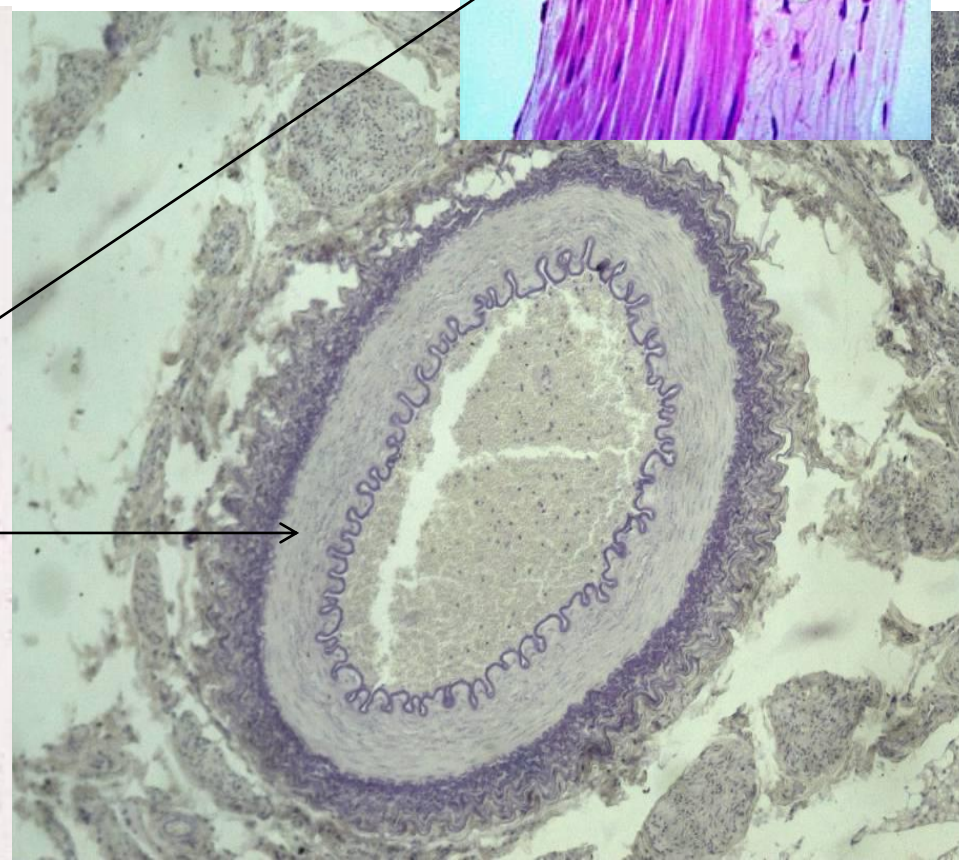
Muscular artery

Artérie svalového typu

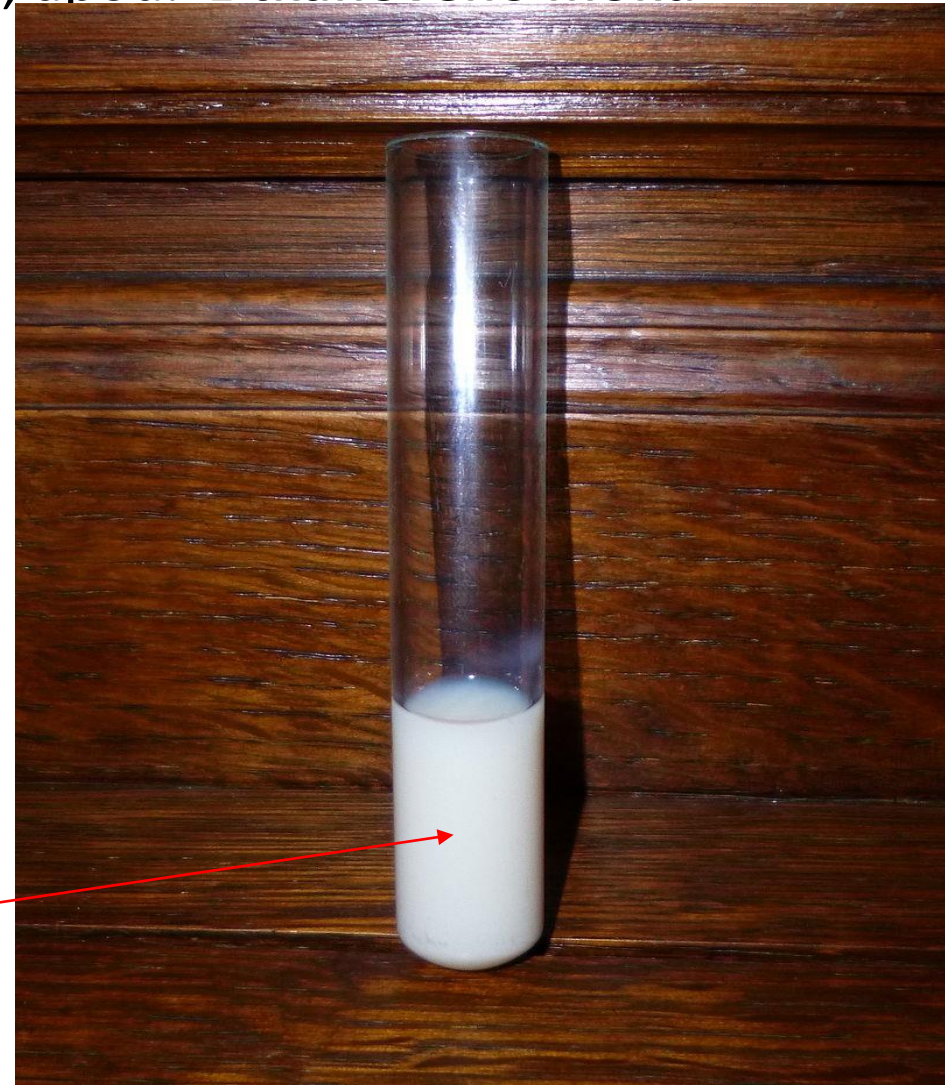
TM – tunica media
Pouze hladké svalové
buňky

T.M.

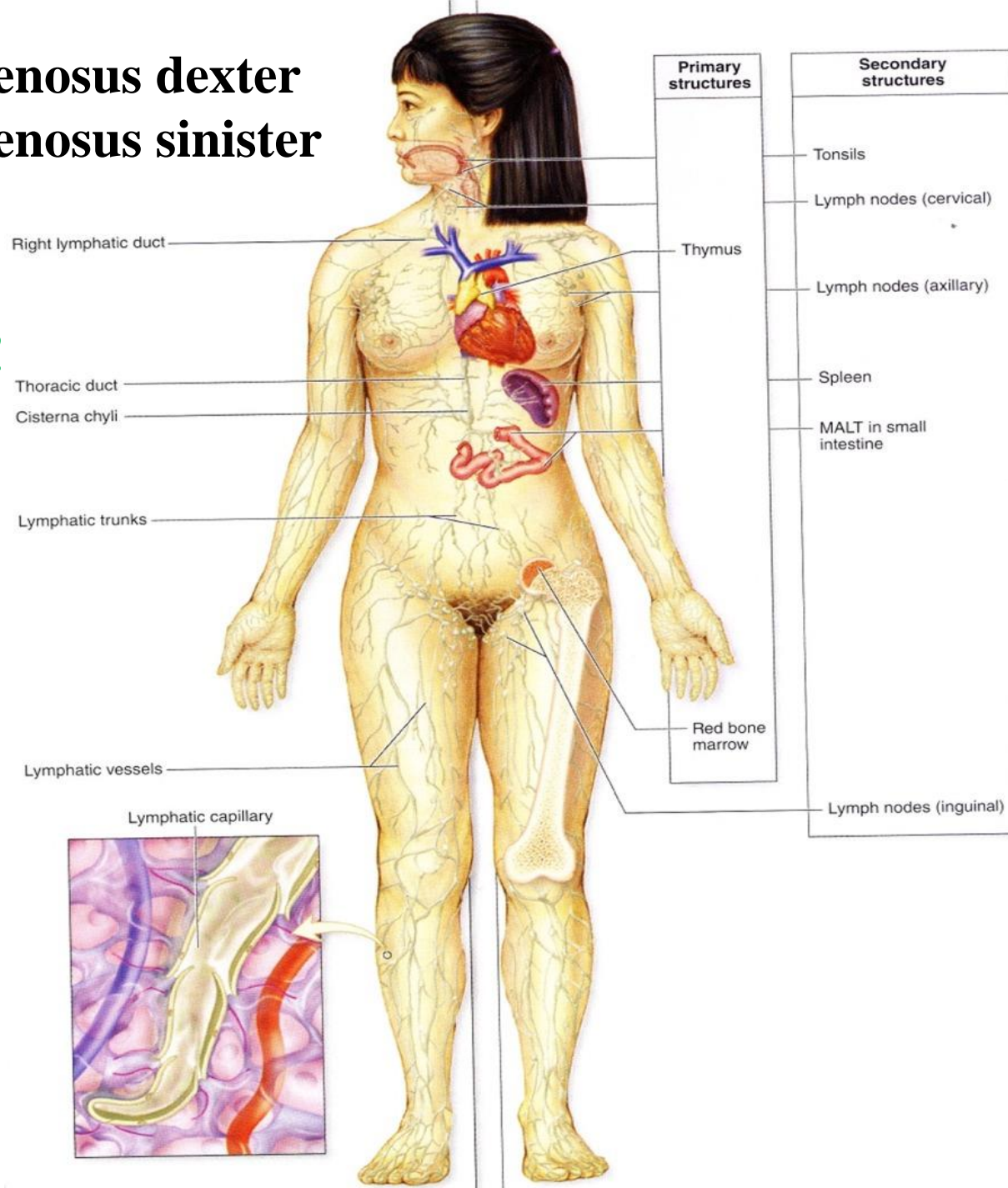
Lymfatické cévy – důležitá část lymfatického systému

- **A) kapiláry** – začínají **slepě** v řídkém kolag. vazivu ,zejména pod epitelem / kůže, slizniční epitel – trávicí systém , stěna je propustná více než u krevních kapilár , projdou látky s vyšší molekulovou hmotností , antigeny, **buňky**, lipidy , apod. **z tkáňového moku vzniká :**
- **čirá tekutina – lymfa**
- **dosp. člověk : 5 – 6 litrů tj.**
- **TKÁŇOVÝ MOK A LYMFY**
- **V lymfat.cévách : asi 1 litr lymfy**
- **Za 24 hodin : 2,5 litrů lymfy**
- **B) lymfatické cévy** –
- Chlopně / zhruba po 8 mm /
- Porucha odtoku lymfy :
- **LYMFEDÉM**   **Lymfa odebraná z ductus thoracicus**

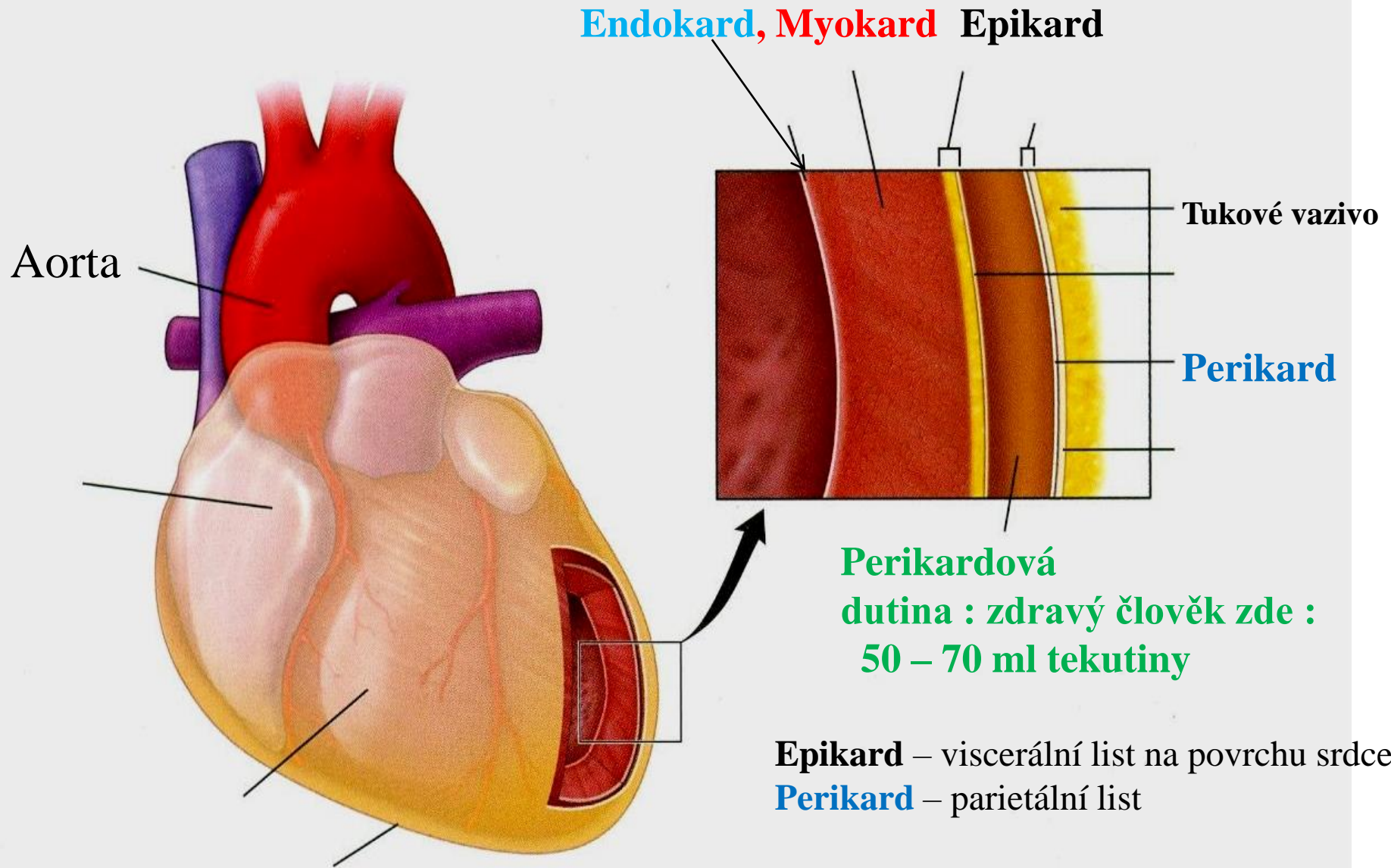
Angulus venosus dexter
Angulus venosus sinister
Zde se :

Lymfa vlévá do
venózního krve !!

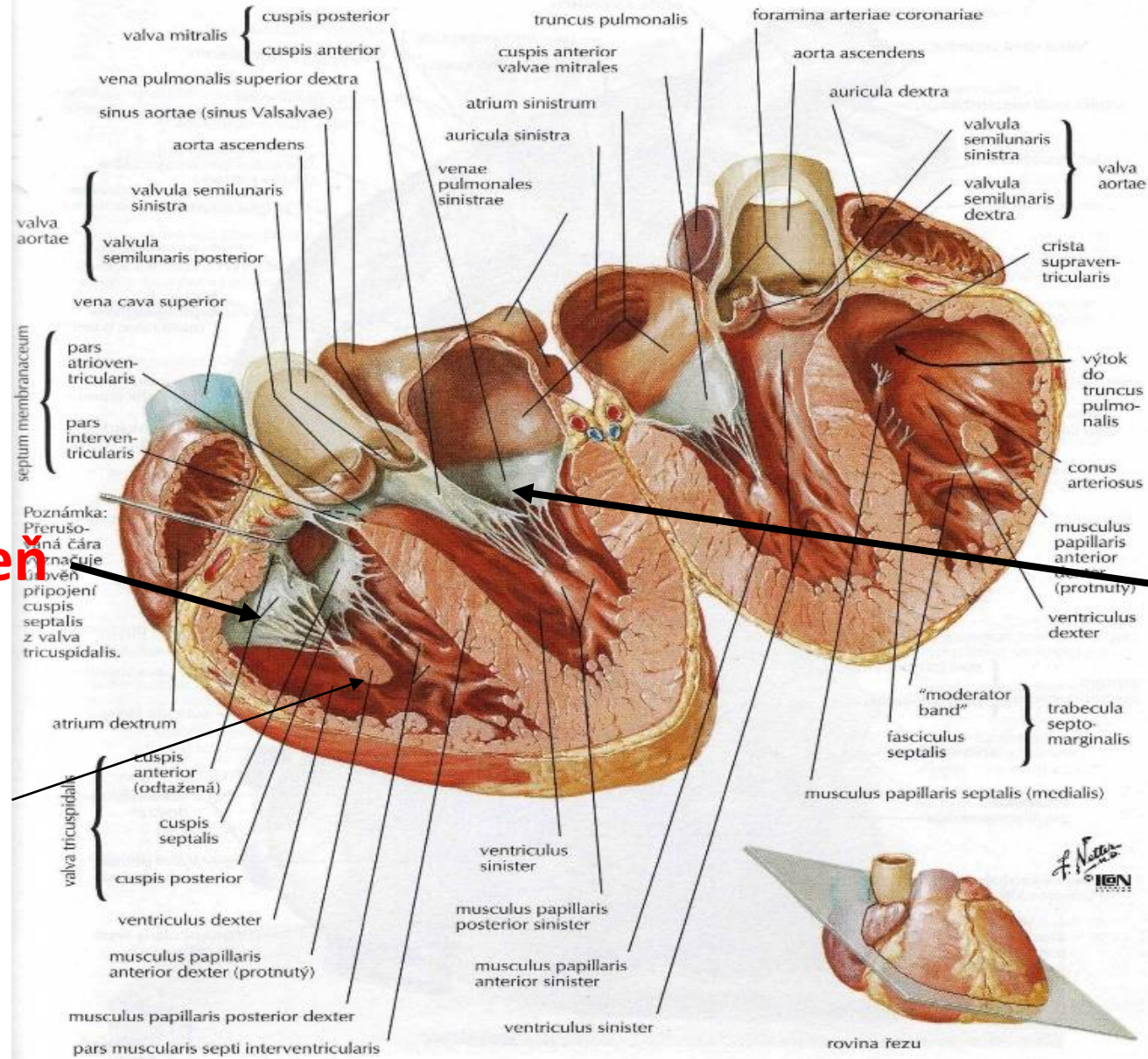
Vrstvy stěny srdeční - 3 základní vrstvy :

Epikard – viscerální list na povrchu srdce
Perikard – parietální list

Mezotel – jednovrstevný plochý epitel na povrchu obou listů

Předsíně, komory a mezikomorové septum

Pravá síň

Trojcípá chlopeč

Pravá komora

Levá síň

Dvojcípá chlopeč

Levá komora

Základní oběh : malý a velký krevní oběh

Horní dutá žíla (1)

Dolní dutá žíla (2)

Krev do pravé síně (3)

Systola síně

Krev do pravé komory (4)

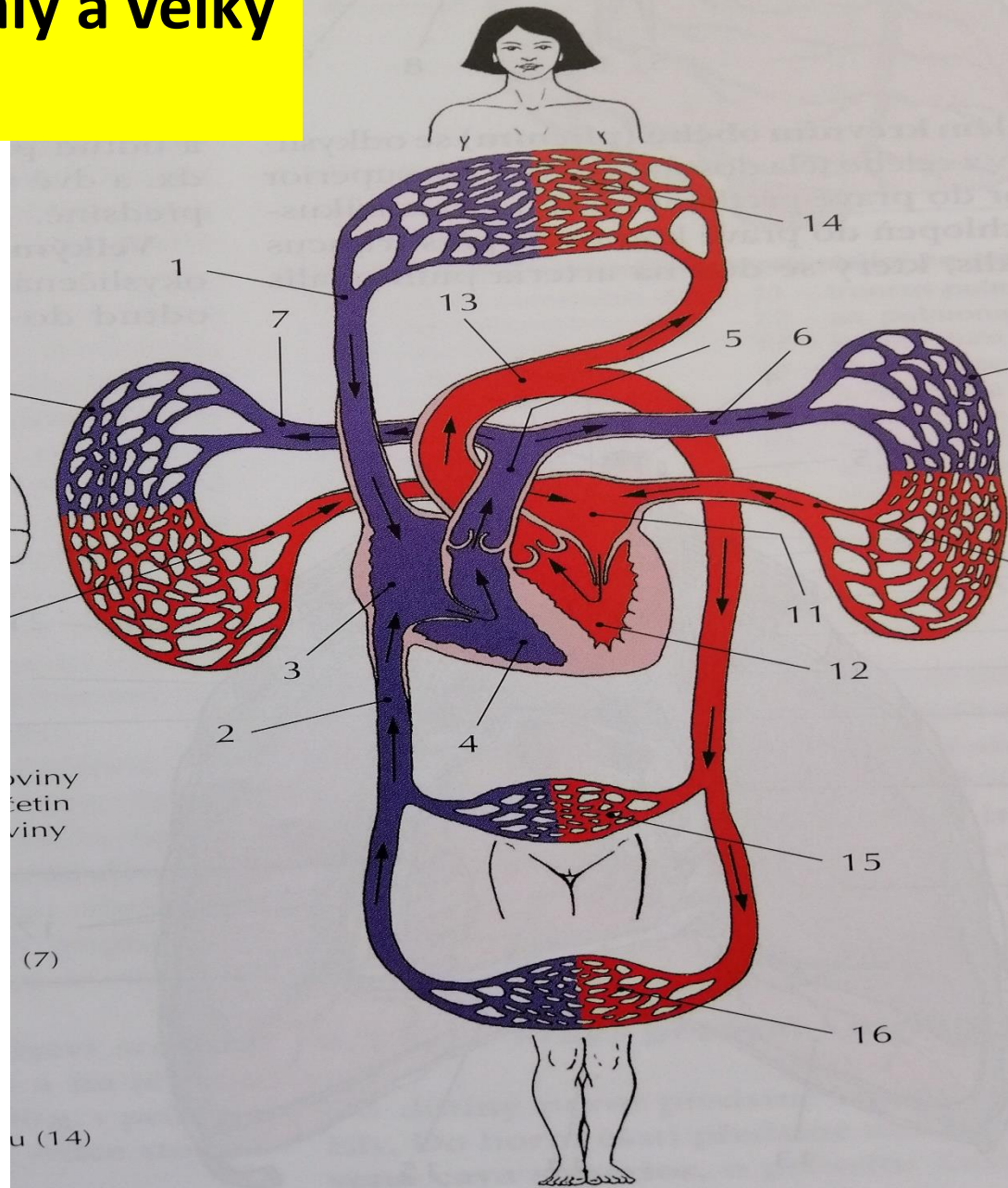
Systola pravé komory

Krev do truncus pulmonalis (5)

Krev do plic (okysličit)

Při odstupu truncus pulmonalis

3 poloměsíčné chlopně

4 plicní vény, krev z plic okysličená

Krev do levé síně (11)

Systola síně

Krev do levé komory (12)

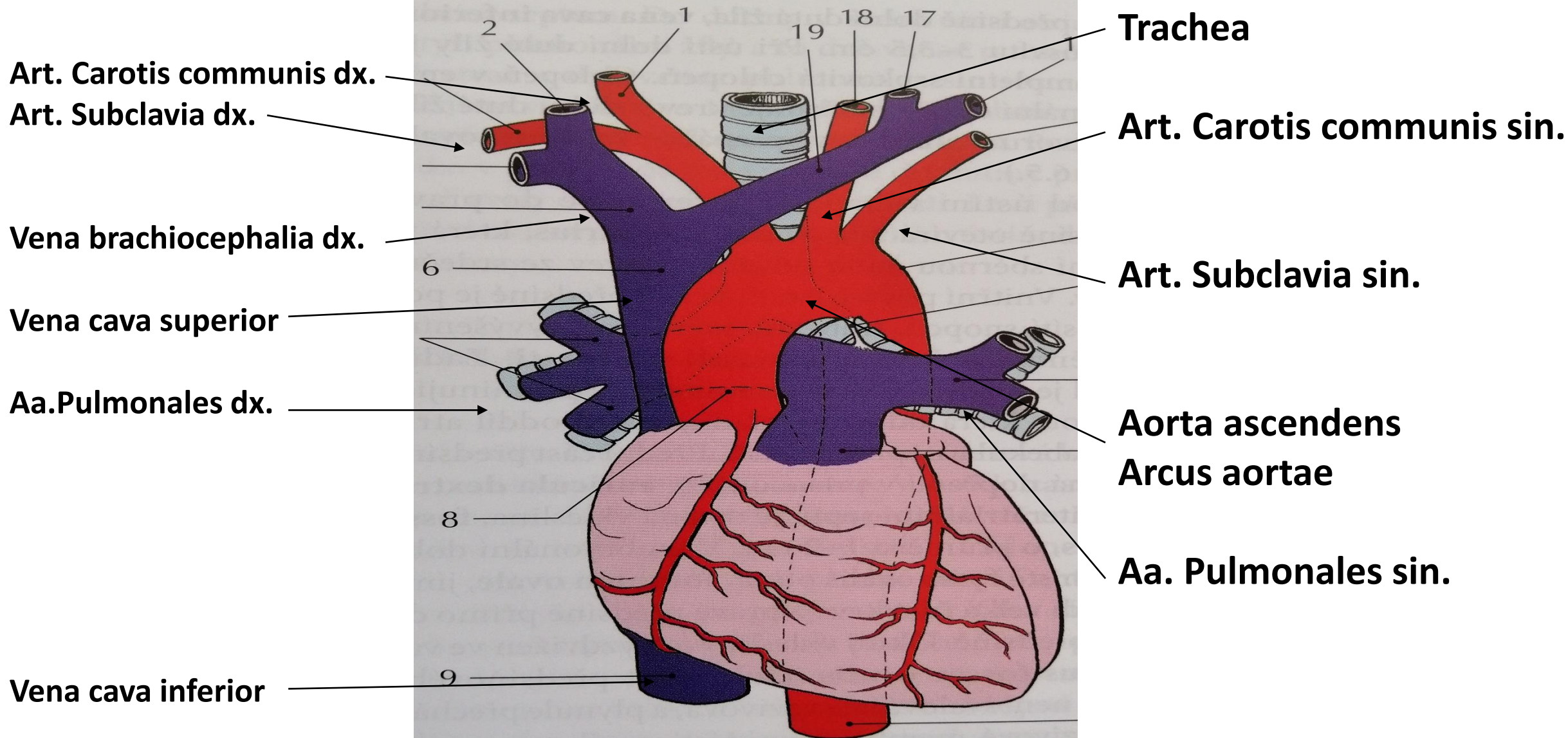
Systola levé komory

Krev do aorty (13)

Okysličená do těla

Při odstupu aorty

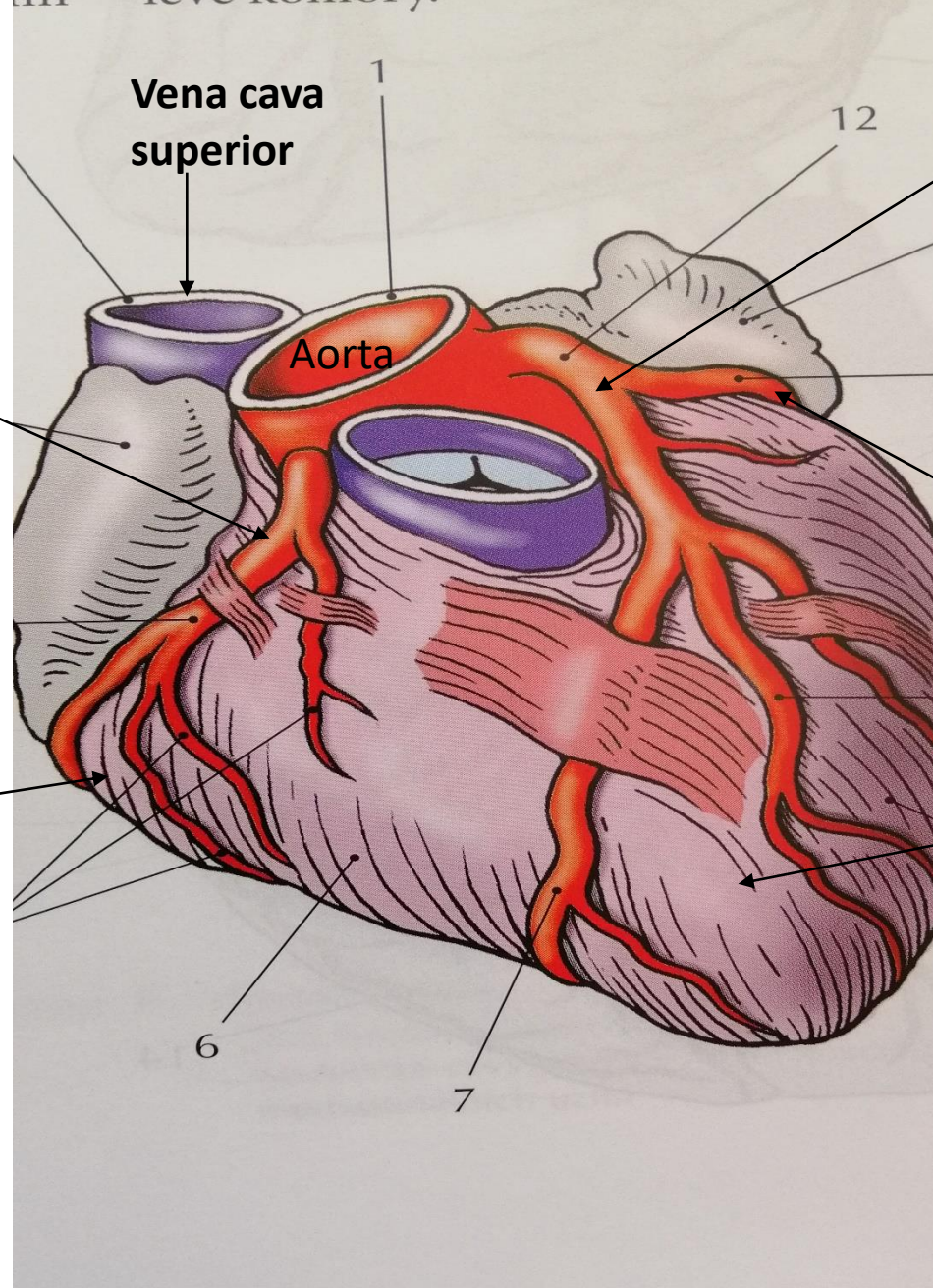
3 poloměsíčné chlopně

Cévy vstupující do a vystupující z srdce

Art. Coronaria dx.

Větve pro pravou komoru

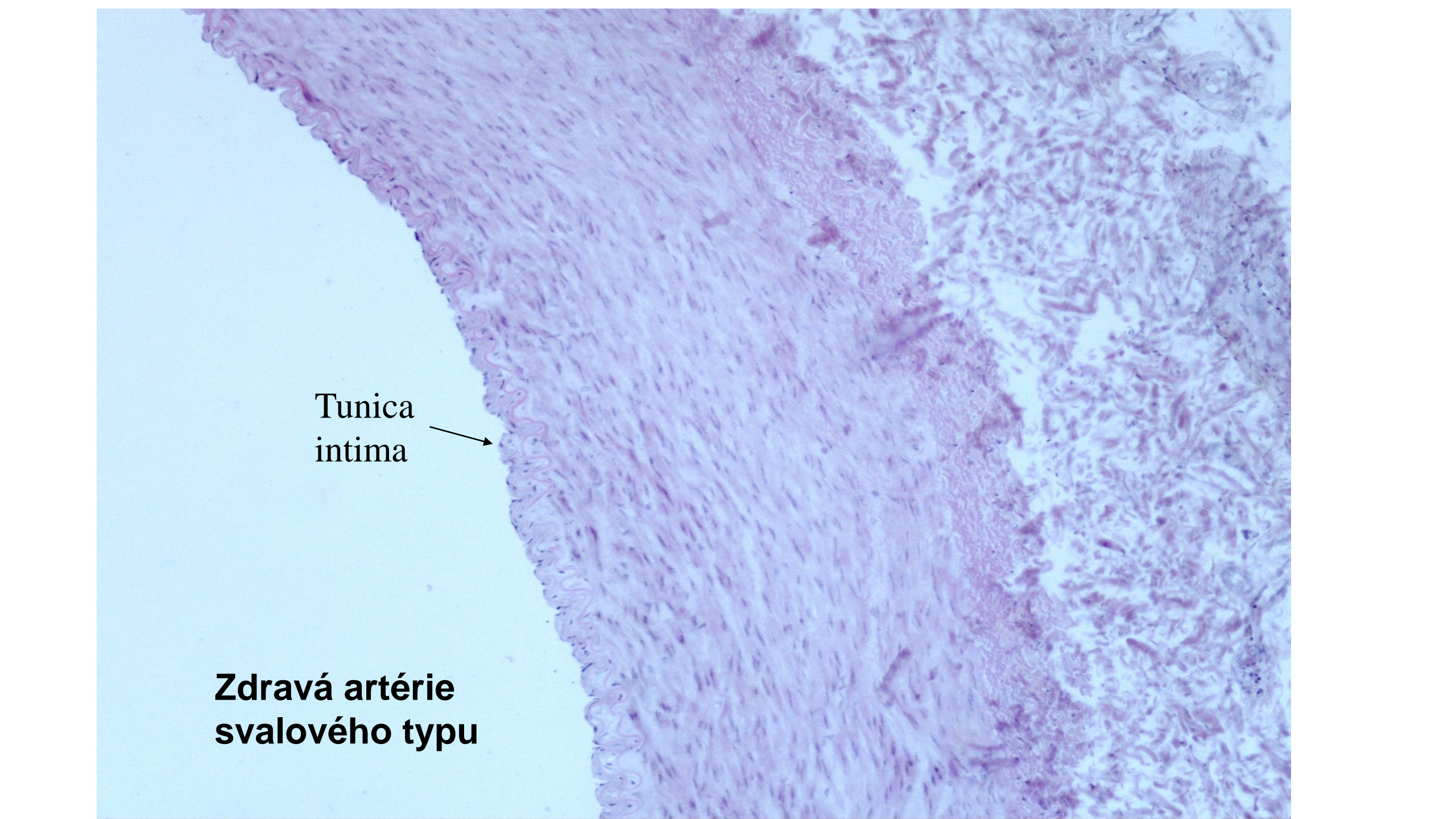
Art. Coronaria sin. (12)

Ramus circumflexus

Ramus interventricularis Anterior (7)

Levá komora

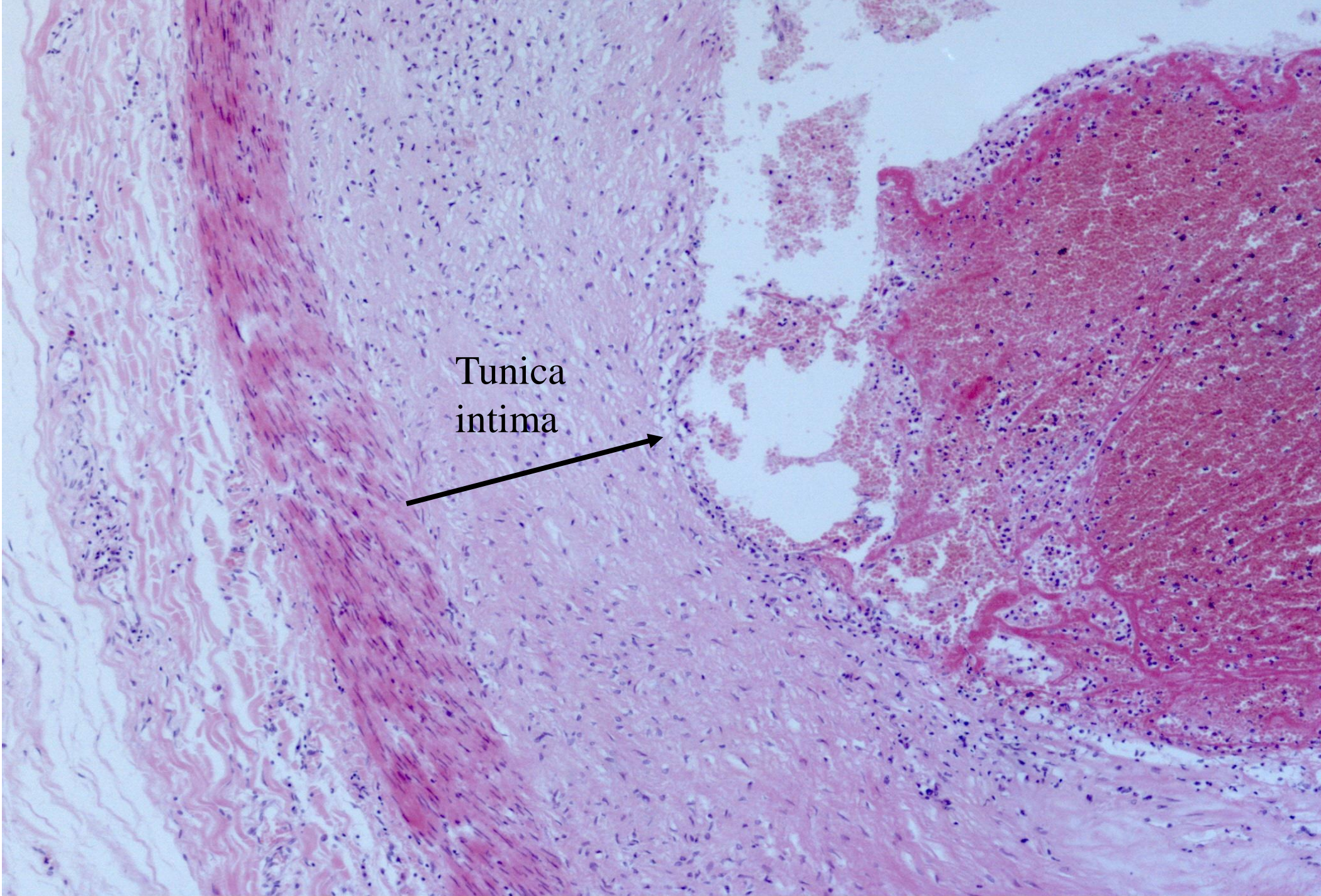
Koronární tepny a jejich větve

Tunica
intima

This histological image shows a cross-section of a muscular artery. The lumen is on the left, and the vessel wall is on the right. The innermost layer, the tunica intima, is characterized by a thin, wavy, pink-stained lining. The middle layer, the tunica media, is composed of multiple layers of smooth muscle cells, appearing as dense, pink-stained bundles. The outermost layer, the tunica adventitia, is a layer of loose connective tissue containing scattered cells and small blood vessels. An arrow points from the text 'Tunica intima' to the wavy inner lining.

**Zdravá artérie
svalového typu**

Tunica
intima